គម្រោងអនាម័យក្នុងភូមិភ្នំ

របាយការណ៍សកម្មភាព៖ ការចាប់ផ្តើមគម្រោងសាកល្បងស្តីពីការឧបត្ថម្ភសាងសង់បង្គន់អនាម័យ (ខែកក្កដា ២០១៨)

កម្មវិធីលើកកំពស់ទឹកស្អាត និងអនាម័យអាស៊ីអាគ្នេយ៍ **(WISE)**
ក្រុមការងាររបស់ WISE មានដូចជា៖ អេឌ្រី ហាមីដា, បុត្រ ចំប៉ា, អ៊ីនតាន់ រ៉ាមីតា អាឌីព្រទ្រី, ជូលីវីយូស ប្រាវីរ៉ា, លីម សូជីវិន, ម៉ៅសីណា, ម៉េង សុភាន់, នីកូឡាស, ប៊ូន ធឿន ផាន, ធី យ៉ុក តៀន, យ៉ូស បញ្ញា

ក្រុមការងាររបស់ អង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍមានដូចជា៖
លោក ថៅ គឹមស្រៀង និង អ៊ុំ អេរ៉ូ

ខែតុលាឆ្នាំ ២០១៨

សូមបញ្ចេញយោបល់ និងចែករំលែក៖ ក្រុមការងារយើងខ្ញុំស្វាគមន៍រាល់មិតិយោបល់នានាទាក់ទងនឹងរបាយការណ៍នេះ ក្នុងក្តីរំពឹងថា មតិយោបល់ និងការសន្ទនាបែបស្ថាបនា នឹងអាចឲ្យយើងដឹងកាន់តែច្បាស់ពីបញ្ហាទាក់ទងនឹង អនាម័យ និងទឹកស្អាត *(WASH)* ដែលជាយាន្តជម្រុញឲ្យក្រុមការងារយើង ពង្រឹងសមត្ថភាពបន្ថែមសម្រាប់គម្រោងក្រោយៗទៀត។ រាល់ពេលបញ្ចេញមតិយោបល់ សូមលោកអ្នកប្រកាន់ខ្ជាប់នូវការគោរព និងឲ្យត្រូវប្រធានបទ។ សូមអរគុណ*!* សូមអរគុណ*!* ក្រុមការងារ វ៉ាយស៍

Powered by

សេចក្តីអំណរគុណ

ក្រុមការងារ វ៉ាយស៍ និងអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសូមថ្លែងអំណរគុណដល់៖

- ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងភូមិភ្នំ ចំពោះកិច្ចសហការណ៍ក្នុងគម្រោងសាងសង់បង្គន់អនាម័យនេះ និងសេចក្តីអំណត់របស់ប្រជាពលរដ្ឋទាំងអស់គ្នាតាំងពីដំណាក់កាលសិក្សារគ្រោងគម្រោងលើកដំបូង។
- គ្រួសាររបស់លោកអនុភូមិ ចំពោះការទទួលឲ្យក្រុមការងារយើងខ្ញុំស្នាក់ក្នុងភូមិភ្នំ អំឡុងពេលប្រតិបត្តិការណ៍គម្រោង។
- ក្រុមព្រឹក្សាឃុំព្រះផ្ទាត់ ចំពោះការជ្រុំជ្រែង និងទំនុកទុកចិត្តលើក្រុមការងារយើងក្នុងការសម្រេចគម្រោងភូមិភ្នំនេះ បានយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព។
- មូលនិធិយុវជន អាស៊ាន សាំងហ្គាពួរ (Singapore-ASEAN Youth Fund) [នៃ ក្រុមព្រឹក្សាជាតិយុវជន (National Youth Council)] សម្រាប់ការផ្តល់ជំនួយជាទឹកប្រាក់ ៧,០០០ ដុល្លារសាំងហ្គាពួរ ព្រមទាំងសប្បុរសជនទាំងអស់ ដែលបានចូលរួមវិភាគទានតាមរយៈ[គេហទំព័រ Chuffed.org]។
- និស្សិតនៃសាលាសាំងហ្គាពួរ អាមេរិកាំង ចំពោះការផ្តល់គំនិតនានាទាក់ទងនឹងការលើកទឹកចិត្តឲ្យប្រជាពលរដ្ឋចូលរួមបង់ប្រាក់មកវិញ។
- ក្រុមកាងារស្ម័គចិត្តទាំងអស់គ្នា សម្រាប់ការខំប្រឹងប្រែងអនុវត្តរាល់សម្មភាព និងជាពិសេសសម្រាប់ការខំប្រឹងប្រែងធ្វើការយ៉ាងសស្រោកសស្រាំក្នុងការបកប្រែភាសារ ធ្វើដំណើរ ថតរូបនិងវីឌីអូ និងសកម្មភាពតាមបណ្តាញសង្គមនានា រួមទាំងសកម្មភាពផ្សេងៗទៀតផងដែរ។ យើងសង្ឃឹមថា បុគ្គលិកស្ម័គចិត្តទាំងអស់គ្នានឹងពេញចិត្តនូវបទពិសោធន៍ដែលបានទទួលបាននេះ។

សេចក្តីសង្ខេប

ភូមិភ្នំស្ថិតក្នុងស្រុកអូរាំងឪ ខេត្តត្បូងឃ្មុំ ប្រទេសកម្ពុជា ហើយប្រជាជនក្នុងភូមិទទួលបានការយល់ដឹងពីអនាម័យតិចតួចបំផុត បើប្រៀបនឹងភូមិដទៃទៀតក្នុងឃុំព្រះធាតុ។ គិតពីខែមិថុនាឆ្នាំ ២០១៦ អត្រាទទួលបានអនាម័យក្នុងភូមិភ្នំមានត្រឹមតែ ២៩% តែប៉ុននោះ (ឬ ២៩ ក្នុងចំណោម ១០១ គ្រួសារ)។ ក្រុមការងារ វ៉ាយស៍ សម្រេចដោះស្រាយបញ្ហាអនាម័យក្នុងភូមិភ្នំ ដោយយោងទៅតាមការស្នើរសុំរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងការសាងសង់បង្គន់អនាម័យ។ ដូច្នេះគោលបំណងនៃគម្រោងនេះគឺដើម្បីកែលម្អអនាម័យ និងទំលាប់រស់នៅស្អាតរបស់ប្រជាជន តាមរយៈការសាងសង់បង្គន់អនាម័យ ដែលមានគុណភាពសមរម្យ និងកែរប្រែទម្លាប់រស់នៅមិនស្អាតរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។ សិក្ខាសាលាស្តីពីផែនការគម្រោង ត្រូវបានអនុវត្តក្នុងខែតុលាឆ្នាំ ២០១៧ ដោយក្នុងនោះ យើងសម្រេចបានគម្រោងព្រៀងផែនការឧបត្ថម្ភសម្រាប់ការសាងសង់បង្គន់អនាម័យ ដែលទទួលបានការយល់ព្រមពីប្រជាពលរដ្ឋ។ ជំហានបន្ទាប់របស់ វ៉ាយស៍ និងអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ គឺសាកល្បងគម្រោងឧបត្ថម្ភថវិការសង់បង្គន់អនាម័យ ជូនដល់ប្រជាពលរដ្ឋប្រាំ(៥)គ្រួសារ។

សេចក្តីសង្ខេបសកម្មភាព

ចាប់ពីថ្ងៃទី ១ ដល់ ១៤ ខែកក្កដាឆ្នាំ ២០១៨ ក្រុមការងាររបស់ វ៉ាយស៍ និងអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ បានចុះមកផ្ទាល់ដល់ភូមិភ្នំ ដើម្បីបើកដំណើរការគម្រោងការឧបត្ថម្ភសម្រាប់ការសាងសង់បង្គន់អនាម័យ។ ក្រុមការងារបានចេញពីភូមិភ្នំ មុនពេលបង្គន់ត្រូវបានសាងសង់រួចរាល់ តែក្រុមការងាររបស់អង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍនៅបន្តមើលការខុសត្រូវសាងសង់រហូតទាល់តែបង្គន់អាចប្រើប្រាស់បាន។

<u>ការផ្សព្វផ្សាយពីគម្រោងឧបត្ថមសង់បង្គន់ដល់ប្រជាពលរដ្ឋ</u>

ក្រុមការងារ វ៉ាយស៍ និងអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការភិវឌ្ឍ បានចុះតាមគ្រួសារនីមួយៗដើម្បីពន្យល់ពីគម្រោង និងអញ្ជើញគ្រួសារទាំងនោះដាក់ពាក្យសុំការឧបត្ថម្ភ។ ជាលទ្ធផល មាន១៤ គ្រួសារបានដាក់ពាក្យសុំការឧបត្ថម្ភ។

<u>ការជ្រើសរើសគ្រួសារដែលទទួលបានការឧបត្ថម្ភ</u>

ក្រុមការងារ វ៉ាយស៍ និងអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍបានសម្ភាសន៍ ១៤ គ្រួសារ និងបានជ្រើសរើសគ្រួសារដែលអាចទទួលបានការឧបត្ថម្ភ តាមរយៈដំណើរការបីដំណាក់កាល៖ ដំណាក់កាលទី១៖ ជម្រុះក្រុមគ្រួសារណាដែលមិនស្របនឹងលក្ខណខ័ណ្ឌជ្រើសរើស ។ ទី ២៖ បោះឆ្នោតជ្រើសយក ៥ គ្រួសារ៖ ទី៣៖ បោះឆ្នោតជ្រើសថាតើគ្រួសារណា ដែលគួរទទួលយក ការឧបត្ថម្ភ ៨0% ឬ ១០០ %។ បន្ទាប់ពីជូនដំណឹងបេក្ខជនទាំងអស់ពីលទ្ធផល ក្រុមការងារ វ៉ាយស៍ និងអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ បានរៀបចំពិធីចុះហត្ថលេខា ដើម្បីឲ្យគ្រួសារដែលនឹងទទួលការឧបត្ថម្ភចុះកិច្ចព្រមព្រៀង។ លោកប្រធានភូមិធ្វើជាសាក្សីពិធីចុះហត្ថលេខា ។

<u>ការសាងសង់បង្គន់អនាម័យ</u>

មានតែជាងសង់បង្គន់តែម្នាក់ (១) ដែលព្រមសាងសង់បង្គន់អំឡុងនេះ។ ក្រុមការងារ វ៉ាយស៍ និងអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍបានយល់ព្រមសាងសង់បង្គន់ ដែលធ្វើពីបេតុង និងចានបង្គន់សេរ៉ាមិច និងអាងទឹកបេតុងមួយ ស៊ុមឈើ ជញ្ជាំង និងដំបូលស័ង្កសី និងអាងស្តុកកាកសំណល់ជីកក្រោមដី ដែលមានប្រវែងបីខ្នោះ។ ហើយបង្គន់នីមួយៗមានតម្លៃប្រហែល ៣០០ ដុល្លាអាមេរិក។ លើកលែងតែករណីរបស់អ្នកស្រី ស៊ីណា ដែលត្រូវប្រើរទេះជនពិការ ។ ក្រុមការងារ វ៉ាយស៍ បានកែរសម្រួលរូបរាងបង្គន់អនាម័យ ឲ្យសមស្របនឹកលក្ខណ និងការចង់បានរបស់ស៊ីណា និងអ្នកដែលត្រូវថែគាត់។ បង្គន់របស់ស៊ីណាចំណាយប្រាក់សរុប ៤០០ ដុល្លាអាមេរិក។

ខណៈពេលដែលកំពុងសាងសង់បង្គន់ ក្រុមការងារអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍក៏បានចែករំលែកចំណេះដឹងអំពីការប្រើប្រាស់ និងរក្សាបង្គន់ឲ្យបានត្រឹមត្រូវ ជូនដល់គ្រួសារនីមួយៗ។

<u>លក្ខខណ្ឌបង់សង</u>

មានពីរគ្រួសារ ដែលបានបង់វិភាគទានជាមុន ហើយពីរគ្រួសារទៀតបាននឹងបង់ប្រាក់សង់បង្គន់ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានខែក្រោយ។ គ្រួសារទាំងពីរនោះបានយល់ព្រមប្រអប់សន្សំប្រាក់ ដែល វ៉ាយស៍ និងអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍបានផ្តល់ជូន។

បញ្ហាប្រឈម និងការកែលម្អ

ក្រុមការងារ វ៉ាយស៊ិ ជួបប្រទះបញ្ហាប្រឈមជាច្រើន ដែលប៉ះពាល់ដល់លទ្ធផលរបស់សកម្មភាពការងារក្នុងភូមិភ្នំ។

- បញ្ហាចំបងគឺ យើងមិនមានក្រុមការងារគ្រប់គ្រាន់នៅក្នុងសហគមន៍ ជាពិសេសអំឡុងពេលពីរសប្តាហ៍ក្រោយពីការដាក់សម្ពោធគម្រោង។ ពេលនោះក្រុមការងារអនុវត្តន៍គម្រោងបានពឹងផ្អែកលើក្រុមការងារនៅសេសសល់ ក្នុងការទាក់ទងជាមួយប្រជាពលរដ្ឋ និងភាគីពាក់ព័ន្ធនានា។
- សកម្មភាពខ្លះបានអនុវត្តអំឡុងពេលឃោសនាបោះឆ្នោត ដែលអាចប៉ះពាល់ដល់ទស្សនយល់ឃើញលើអព្យាក្រឹតភាព និងឯករាជភាពរបស់ វ៉ាយស៊ិ និងអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ។
- អំឡុងពេលនេះ មានតែជាងសាងសង់តែម្នាក់ ដែលព្រមនឹងសង់បង្គន់ដែលសមស្របនឹងលក្ខណត្រូវការរបស់ វ៉ាយស៊ិ និងអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ។ ការប្រឈមនេះបានដាក់សម្ពាធដល់ក្រុមការងារ ដោយមិនអាចជ្រើសរើសជាងផ្សេងទៀតដែលមានបទពិសោធន៍ និងមិនអាចចរចារតម្លៃបាន។

ដោយនេះជាបទពិសោធន៍ទីមួយ ដែលយើងអនុវត្តគម្រោងឧបត្ថម្ភសង់បង្គន់នេះ ក្រុមការងារ វ៉ាយស៊ិ និងអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ នឹងអាចកែលំអរសេចក្តីពង្រាងគម្រោង និងការអនុវត្តន៍គម្រោងលើកក្រោយ។

ជំហានបន្ទាប់

ក្រោយពីសាងសង់បង្គន់រួចហើយ ក្រុមអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ និងវ៉ាយស៊ិ នឹងចុះតាមគ្រួសារដែលទទួលបានការឧបត្ថម្ភជារៀងរាល់ខែ ដើម្បីប្រមូលប្រាក់បង់ និងត្រួតពិនិត្យមើលការប្រើប្រាស់ និងការរក្សាបង្គន់ ព្រមទាំងប្រមូលពត៌មានទាក់ទងនឹងស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ របស់គ្រួសារនីមួយៗ។ ក្រុមការងារ វ៉ាយស៊ិ និងអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ នឹងធ្វើការវាយតម្លៃគម្រោងមួយ នៅពេលណាមួយសមគួរ ក្រោយពីប្រមូលប្រាក់បង់រួចរាល់អស់ហើយ។ ទិន្នន័យប្រមូលបាននឹងជួយឲ្យ វ៉ាយស៊ិ នឹងអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ អាចកំណត់ពីលទ្ធភាពនៃគម្រោងឧបត្ថម្ភសាងសង់បង្គន់អនាម័យ និងកំណត់ថាតើយើងគួរពង្រីកគម្រោងដែរឬទេ។

តារាងមាតិកា

សេចក្តីអំណរគុណ 3

សេចក្តីសង្ខេប 4

តារាងមាតិកា 6

1. សេចក្តីណែនាំ 7

1.1. គោលបំណងរបស់ការអនុវត្តគម្រោង 10

1.2. កាលវិភាគ 10

2. សកម្មភាព 12

2.1. សកម្មភាពមុនចាប់ផ្តើមគម្រោង 12

2.2. ការផ្សព្វផ្សាយពីគម្រោងឧបត្ថមសង់បង្គន់ដល់ប្រជាពលរដ្ឋ 14

2.3. ការជ្រើសរើសគ្រួសារដែលទទួលបានការឧបត្ថម្ភ 16

2.3.1. ការសម្ភាសបេក្ខជន 17

2.3.2. ការជ្រើសរើសគ្រួសារដែលទទួលបានការឧបត្ថម្ភ 18

2.3.2.1. ជម្រុះបេក្ខជនណាដែលមិនគ្រប់លក្ខខណ្ឌ។ 19

2.3.2.2. ជ្រើសរើសបេក្ខជនទទួលការឧបត្ថម្ភប្រាំនាក់ 23

2.3.2.3. ការសម្រេចពីកម្រិតនៃចំនួនឧបត្ថម្ភ 25

2.3.3. ការជូនដំណឹងដល់បេក្ខជន 25

2.3.4. ចុះហត្ថលេខារលើលិខិតព្រមព្រៀង 26

2.4. ការសាងសង់បង្គន់អនាម័យ 27

2.4.1. ការជ្រើសរើសជាងសង់បង្គន់ 27

2.4.2. Design of the latrines 28

2.4.3. Construction 29

2.4.4. Sharing about latrine use and maintenance 32

2.5. លក្ខខណ្ឌបង់សង 32

2.6. Meeting with commune chief 33

3. បញ្ហាប្រឈម និងការកែលម្អ 33

3.1. Key challenges 33

3.2. Constraints 34

3.3. Other lessons learned 34

4. Outcomes 35

5. ជំហានបន្ទាប់ 35

1. សេចក្តីណែនាំ

ទីតាំងស្ថិតក្នុងឃុំព្រះធាតុ (ស្រុកអូររាំងឪ ខេត្តត្បូងឃ្មុំ ប្រទេសកម្ពុជា) (រូបទី ១), ភូមិភ្នំមាន ១០១ គ្រួសារ [1]ត្រូវជា ៥២១នាក់[2]។

រូបភាព ១ ទីតាំងនៃអូររាំងឪស្រុក(ប្រែប្រួលពីផែនទី Google)

ប្រជាជនភូមិភ្នំទទួលបានការយល់ដឹងផ្នែកអនាម័យ តិចតួចក្នុងឃុំ។ នៅពេលដែល វ៉ាយសិ ទៅដល់ភូមិលើកដំបូងក្នុងខែធ្នូឆ្នាំ ២០១៥ មានតែ ១២ គ្រួសារប៉ុននោះមានបង្គន់អនាម័យប្រើ។ ក្រៅពីនោះ មាន ១៧ គ្រួសារបានយកប្រាក់កម្ចីពីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ វីហ្សិនហ្វាន់ ទៅធ្វើគ្រឹះបង្គន់។ ទោះជាយ៉ាងណាគ្រួសារមួយចំនួនមិនមានលទ្ធភាពសង់សំណង់ខាងលើដោយខ្លួនឯងទេ (រូបភាពទី ២) គិតពីខែមិថុនាឆ្នាំ ២០១៦ អត្រាទទួលបានអនាម័យក្នុងភូមិភ្នំមានតែ ២៩% (ឬ ២៩ គ្រួសារ)។ បើប្រៀបធៀបនឹងឃុំព្រះធាតុទាំងមូល ដែលមានអត្រាទទួលបានអនាម័យរហូតដល់ ៩៥%[៣]។

[1] ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ, ខែមិថុនាឆ្នាំ ២០១៦

[2] ប្រធានភូមិ ខែធ្នូឆ្នាំ ២០១៥

រូបភាព ២ បង្គន់អនាម័យមានសំណង់ផ្នែកលើ (មិថុនា ២០១៦)

ក្រុមការងារ វ៉ាយស៍ សម្រេចដោះស្រាយបញ្ហាអនាម័យក្នុងភូមិភ្នំ ព្រោះប្រជាជនដែលបានជួបជាមួយក្រុមការងារកាលពី ខែធ្នូ ២០១៥ បានស្នើសុំឲ្យក្រុមការងារសង់បង្គន់អនាម័យ (រូបភាព ៣)។ ដូច្នេះគោលបំណងនៃគម្រោងនេះគឺដើម្បីកែលម្អអនាម័យ និងទំលាប់រស់នៅស្អាតតាមរយៈការសាងសង់បង្គន់អនាម័យ ដែលមានគុណភាពសមរម្យ និងប្រសិនបើចាំបាច់ត្រូវមានការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថឲ្យមានអនាម័យ ។ គម្រោងនេះគឺអនុវត្តនៅក្នុងភាពជាដៃគូជាមួយនឹងអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ។ បេសកម្មរបស់ អង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍម គឺដើម្បីសហការជាមួយនឹងអង្គការ និងស្ថាប័ន ដែលពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីជួយអភិវឌ្ឍសហគមន៍តាមរយៈភាពជាដៃគូដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហា និងការព្រួយបារម្ភរបស់សហគមន៍ និងដើម្បីឱ្យប្រជាពលរដ្ឋក្លាយជាពលរដ្ឋមានទំនួលខុសត្រូវក្នុងសង្គម។

រូបភាព ៣
(a)ខាងឆ្វេង៖ ក្រុមការងារ វ៉ាយស៍ និងអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ នៅក្នុងសហគមន៍កំពុងពិភាក្សាតម្រូវការក្នុងភូមិភ្នំ (ខែធ្នូ ២០១៥)
(b)នៅខាងស្តាំ៖ ក្រុមការងារអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ ជួយសម្រួលការពិភាក្សាជាមួយនឹងស្ត្រី អំឡុងពេលការវាយតម្លៃតម្រូវការក្នុងភូមិ (ខែកក្កដា ២០១៦)

ចាប់ពីខែធ្នូ ២០១៥ ក្រុមការងារ វ៉ាយស៍ រួមគ្នាជាមួយនឹង អង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ បានអនុវត្តសកម្មភាពដូចតទៅ៖

រូបភាព ៤ សិក្ខាកាមដែលចូលរួមក្នុងវគ្គសិក្ខាសាលាស្តីពីអនាម័យ និងការរស់នៅស្អាត ធ្វើឡើងពីថ្ងៃទី ២៣ ដល់ ២៥ ខែតុលាឆ្នាំ ២០១៧

- ការស្រាវជ្រាវមូលដ្ឋានគ្រឹះទាក់ទងនឹងការផ្តល់អនាម័យនៅកម្ពុជានិង;
- ការវាយតំលៃតម្រូវការលក្ខខណ្ឌអនាម័យក្នុងភូមិភ្នំក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ ដោយសហការជាមួយអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ ដែលត្រូវបានបង្ហាញទៅភូមិភ្នំក្នុងខែតុលាឆ្នាំ ២០១៧។ របាយការណ៍វាយតម្លៃតម្រូវការ មានជាភាសាអង់គ្លេសនិង ខ្មែរ។
- ក្រុមការងារបានចុះដល់សហគមន៍ចាប់ពីថ្ងៃ ២១ ដល់ ២៦ ខែតុលាឆ្នាំ ២០១៧ ដើម្បីធ្វើការជាមួយនឹងអ្នកស្រុកដើម្បីបង្កើតគម្រោងសម្រាប់កែលម្អអនាម័យ និងការរស់នៅស្អាត (រូបភាព ៤)។ ក្រុមការងារ វ៉ាយស៊ិ និងសិក្ខាកាមទាំងអស់បានយល់ព្រមនឹងគម្រោងឧបត្ថម្ភសាងសង់បង្គន់អនាម័យ ដែលអាចឈានដល់ការយល់ព្រមនឹងការអនុវត្តន៍គម្រោងសាកល្បងជូនដល់ ប្រាំក្រុមគ្រួសារ។ របាយការណ៍សកម្មភាពមានទាំងជាអង់គ្លេសនិងខ្មែរ។
- គម្រោងលម្អិតរបស់គម្រោងឧបត្ថម្ភសាងសង់បង្គន់អនាម័យ។ សេចក្តីស្នើគម្រោង និងសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសន៍មានជាភាសាអង់គ្លេស និងខ្មែរ។[3]

បន្ទាប់ពីរៀបរៀងការសម្រាប់គម្រោងឧបត្ថម្ភសាងសង់បង្គន់អនាម័យ ក្រុមការងារវ៉ាយស៊ិ និងអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ មានជំហានបន្ទាប់ក្នុងការសាកល្បងគម្រោងសម្រាប់ប្រាំគ្រួសារ។ របាយការណ៍នេះចងក្រងរាល់សកម្មភាព ដែលត្រូវបានអនុវត្តដើម្បីបើកដំណើរការ គម្រោងឧបត្ថម្ភសាងសង់បង្គន់អនាម័យ ហើយក្នុងនោះក៏ឆ្លុះបញ្ចាំងពីបញ្ហាប្រឈមមុខ និងលទ្ធផលដែលសម្រេចបាន។ តែរបាយការណ៍នេះមិនបានរៀបរាប់ពីការចុះតាមសហគមន៍ប្រចាំខែដើម្បីប្រមូលប្រាក់សងថ្លៃបង្គន់ និងពិនិត្យមើលលើការប្រើប្រាស់និងការថែទាំបង្គន់ និងមិនបានទទួលទិន្នន័យទាក់ទងនឹងស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់គ្រួសារ ដែលទទួលប្រាក់ឧបត្ថម្ភ។ បញ្ហាដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ នឹងកត់ត្រាក្នុងរបាយការណ៍បន្ទាប់។

1.1. គោលបំណងរបស់ការអនុវត្តគម្រោង

គោលបំណងនៃគម្រោងឧបត្ថម្ភសាងសង់បង្គន់អនាម័យ គឺដើម្បីឱ្យគ្រួសារក្រីក្រអាចមានលទ្ធភាពសាងសង់បង្គន់អនាម័យ។ គោលបំណងនៃការសាកល្បងគម្រោងភូមិភ្នំនេះ គឺបញ្ជាក់ពីលទ្ធភាពនៃគម្រោងឧបត្ថម្ភសាងសង់បង្គន់អនាម័យ។ ជាពិសេស គម្រោងសាកល្បងនេះមានគោលបំណងឆ្លើយសំណួរដូចខាងក្រោម៖

[3] មានពេលខ្លះ សកម្មភាពជាក់ស្តែងត្រូវបានអនុវត្តខុសពីការគ្រោងទុកដោយសារទទួលបានមតិយោបល់ពីក្រុមការងារអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ និងក្រុមការងារ ដែលបានអនុវឌ្ឍការងារផ្ទាល់ ព្រមទាំងស្ថានភាពប្រែប្រួលតាមជាក់ស្តែងអំឡុងពេលការអនុវត្តគម្រោង។

- តើលក្ខណវិនិច្ឆ័យ និងកម្រងសំនួរ មានលក្ខណៈល្អគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការកំណត់គ្រួសារ ដែលពិតជាត្រូវជំនួយជាពិតប្រាកដ ស្របទៅនឹងភាពយុត្តិធម៌ និងគោលដៅរបស់គម្រោង។
- តើចំនួនប្រាក់បត្ថម្ភដែលបានផ្តល់ជូន ពិតជាសមស្របនឹងសមត្ថភាពនិងឆន្ទៈរបស់គ្រួសារក្រីក្រក្នុងការបង់សងមកវិញទេ?
- តើលក្ខខណ្ឌ នៃកិច្ចសន្យាបង់ប្រាក់ពិតជាមានប្រសិទ្ធភាពដែរឬទេ (ឧ. ប្រាក់សងប្រចាំខែមានភាពបទបែន)? តើយើងគួរតែកំណត់ចំនួនជាក់លាក់សម្រាប់ប្រាក់បង់សងដែរឬទេ? តើការបង់ប្រចាំខែយូរពេកឬខ្លីពេក? តើយើងមានវិធានការអ្វីប្រសិនបើគ្រួសារណាមួយមិនបានបង់ប្រាក់វិភាគទាន?
- តើដំណើរជ្រើសរើសអ្នកផ្គត់ផ្គង់សម្ភារសំណង់មាន ប្រសិទ្ធិភាពនិងប្រសិទ្ធិផលដែរឬទេ? តើអ្នកផ្គត់ផ្គង់ដែលបានជ្រើសរើសនោះអាចជឿទុកចិត្តបានទេ ហើយគេបានសាងសង់បង្គន់អនាម័យមានគុណភាពល្អទេ? តើក្រុមការងារវ៉ាយស៍ និងអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍគួរតែជ្រើសយកអ្នកផ្គត់ផ្គង់ដដែលនេះសម្រាប់គម្រោងបន្ទាប់ដែរឬទេ?
- តើគ្រួសារដែលទទួលការឧបត្ថម្ភសាងបានប្រើប្រាស់បង្គន់អនាម័យ អំឡុងពេលសាកល្បងគម្រោងនេះដែរឬទេ? ហេតុអ្វីបានប្រើ និងហេតុអ្វីបានមិនប្រើ?
- តើក្រុមការងារវ៉ាយស៍ និងអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍគួរតែធ្វើការកែសម្រួលអ្វីខ្លះលើគម្រោងឧបត្ថម្ភនេះ?

របាយការណ៍នេះអាចផ្តល់ជាឧបករណ៍ត្រិះរិះពិចារណាទៅលើសំនួរមួយចំនួន ខណៈដែលក្រុមការងារអនុវត្តគម្រោងតែងផ្តល់មតិយោបល់ស្ទើររៀងរាល់ថ្ងៃ។ សំនួរទាំងអស់នឹងត្រូវឆ្លើយពេញក្រោយពីដំណាក់កាលបង់ប្រាក់ និងត្រួតពិនិត្យបានបញ្ចប់ និងការវាយតម្លៃទើបតែបញ្ចប់។

1.2. កាលវិភាគ

សេចក្តីគ្រោងរបស់គម្រោងឧបត្ថម្ភសាងសង់បង្គន់អនាម័យនេះ បានចាប់ផ្តើមបង្កើតក្រោយពេលក្រុមការងារចុះសិក្សាក្នុងសហគមន៍ក្នុងខែតុលាឆ្នាំ ២០១៧។ ក្រុមការងារអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការភិវឌ្ឍ បានត្រៀមលក្ខណៈជាមុនក្នុចាប់ផ្តើមគម្រោងឧបត្ថម្ភសាងសង់បង្គន់អនាម័យក្នុងខែមិថុនាឆ្នាំ ២០១៨ ប្រហែលពីរសប្តាហ៍មុនពេលចាប់ផ្តើមគម្រោង ធ្វើឱ្យការស្តភារការរៀបចំជាមួយនឹងប្រធានភូមិនិងមកទស្សនាសក្តានុពលសាងសង់នៅក្នុងព្រះធាតុស្រុក។ ក្រុមការងារ វ៉ាយស៍ និងអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ មានវត្តមាន[4]ក្នុងភូមិភ្នំចាប់តាំងពី ថ្ងៃទី ១ ដល់ទី ១៩ ខែកក្កដា ២០១៨ (តារាងទី២)។ បន្ទាប់ពីក្រុមអនុវត្តន៍គម្រោងបានចេញពីភូមិភ្នំ ក្រុមការងារអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍបន្តត្រួតពិនិត្យមើលការសាងសង់រហូតដល់បង្គន់អនាម័យសាងសង់ចប់។

តារាងទី ១ កាលវិភាគនៅក្នុងភូមិភ្នំសម្រាប់បើកដំណើរការគម្រោងសាកល្បងគម្រោងឧបត្ថម្ភសាងសង់បង្គន់អនាម័យ។

កាលបរិច្ឆេទ	សកម្មភាព	ទីតាំង
ថ្ងៃអាទិត្យទី ១ ខែកក្កដា	ធ្វើដំណើរពីភ្នំពេញទៅភូមិភ្នំ	
ថ្ងៃចន្ទទី ២ ខែកក្កដា	គម្រោងឧបត្ថម្ភដែលបានផ្សព្វផ្សាយ នឹងគ្រួសារដែលបានចុះឈ្មោះ	ភូមិភ្នំ
ថ្ងៃទី ៣ ខែកក្កដា	ស្តង់បើកសម្រាប់ការចុះឈ្មោះ ការរៀបចំសំភាសន៍រកគ្រួសារដែលអាចទទួលបានការឧបត្ថម្ភ	ផ្ទះរបស់អនុប្រធានភូមិ ផ្ទះរបស់អនុប្រធានភូមិ
ថ្ងៃពុធទី ៤ ខែកក្កដា	សម្ភាសបេក្ខជន	ផ្ទះបេក្ខជន
ថ្ងៃទី ៥ ខែកក្កដា	សម្ភាសបេក្ខជន ជ្រើសគ្រួសារដែលអាចទទួលការឧបត្ថម្ភ	ផ្ទះបេក្ខជន ផ្ទះរបស់អនុប្រធានភូមិ
ថ្ងៃសុក្រទី ៦ ខែកក្កដា	ជ្រើសគ្រួសារដែលអាចទទួលការឧបត្ថម្ភ គ្រួសារដែលជាប់ជាស្ថាពរ និងគ្រួសារមិនជាប់	ផ្ទះរបស់អនុប្រធានភូមិ ផ្ទះបេក្ខជន
ថ្ងៃសៅរ៍ ៧ ខែកក្កដា	គ្រួសារដែលជាប់ជាស្ថាពរ និងគ្រួសារមិនជាប់ ការរៀបចំសម្រាប់ពិធីចុះហត្ថលេខា	ផ្ទះបេក្ខជន ផ្ទះរបស់អនុប្រធានភូមិ
ថ្ងៃអាទិត្យថ្ងៃ ៨ ខែកក្កដា	ពិធីចុះហត្ថលេខាកិច្ចព្រមព្រៀងទទួលយកគម្រោងឧបត្ថម្ភសាងសង់បង្គន់អនាម័យ	ផ្ទះរបស់អ្នកភូមិ ផ្ទះរបស់អនុប្រធានភូមិ

[4] អង្គការបណ្តុះបណ្តាលសហគមន៍ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ (DARE) ដែលជាដៃគូក្នុងស្រុករបស់ វ៉ាយសិ មានវត្តមានក្នុងភូមិភ្នំពីថ្ងៃទី ១ ដល់ទី ៨ ខែកក្កដា ក្នុងនាមជាអ្នកសង្កេតការ។

	ការវាយតម្លៃសំភារផ្គត់ផ្គង់	
ថ្ងៃច័ន្ទ ៩ ខែកក្កដា	កិច្ចប្រជុំជាមួយនឹងអ្នកផ្គត់ផ្គង់សំភារ កិច្ចប្រជុំជាមួយគ្រួសារដែលនឹងទទួលការឧបត្ថម្ភ	ផ្ទះរបស់ចុងភៅ ផ្ទះរបស់គ្រួសារដែលនឹងទទួលការឧបត្ថម្ភ
ថ្ងៃទី ១០ ខែកក្កដា	កិច្ចប្រជុំជាមួយនឹងអ្នកផ្គត់ផ្គង់សំភារៈ បានជួបមេឃុំ	ផ្ទះរបស់សុខរំ ផ្ទះរបស់អនុប្រធានភូមិ
ថ្ងៃពុធទី ១១ ខែកក្កដា	ការត្រួតពិនិត្យសំណង់ ការចែករំលែកនៅលើការសង និងការថែទាំ	គ្រួសារដែលអាចទទួលការឧបត្ថម្ភ
ថ្ងៃទី ១២ ខែកក្កដា	ការត្រួតពិនិត្យសំណង់ ការចែករំលែកនៅលើការសង និងការថែទាំ	គ្រួសារដែលអាចទទួលការឧបត្ថម្ភ គ្រួសារអ្នកទទួលបានការឧបត្ថម្ភ
ថ្ងៃសុក្រទី ១៣ ខែកក្កដា	ការត្រួតពិនិត្យសំណង់	
ថ្ងៃសៅរ៍ទី ១៤ ខែកក្កដា	កិច្ចប្រជុំចុងក្រោយជាមួយនឹងអ្នកផ្គត់ផ្គង់សំភារៈ ដំណើរពីភូមិភ្នំទៅភ្នំពេញ	ផ្ទះរបស់ស៊ីណា

2. សកម្មភាព

ផ្នែកនេះពណ៌នាអំពីសកម្មភាពអនុវត្តដោយក្រុមការងារ វ៉ាយស៍និងអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ ដើម្បីចាប់ផ្តើមគម្រោងឧបត្ថម្ភសាងសង់បង្គន់អនាម័យ រួមទាំងការរៀបចំមុន និងក្រោយការសាងសង់បង្គន់ដើម្បីពិនិត្យមើលៈ អ្វីបានកើតឡើង បញ្ហាប្រឈមអ្វីខ្លះ និងមានលទ្ធផលសម្រេចអ្វីខ្លះ។ ផ្នែកទី៣ និង៤នឹងសង្ខេបពីបញ្ហាពិបាក និងលទ្ធផលដែលយើងបានជួបប្រទះ និងទទួលបាល។

កិច្ចការដែលត្រូវរៀបចំមុនពេលចាប់ផ្តើមគម្រោង មានដូចជាៈ ទាក់ទង សម្ភាស និងជ្រើសរើសអ្នកភូមិ ឬសហគ្រិន ដែលនឹងអាចសាងសង់បង្គន់អនាម័យបាន។ កិច្ចការដែលត្រូវធ្វើពេលផ្តើមគម្រោងឧបត្ថម្ភសាងសង់បង្គន់អនាម័យមានដូចជាៈ ការផ្សាយពីគម្រោង ការជ្រើសរើសអ្នកដែលអាចទទួលបានការឧបត្ថម្ភ និងការសង់បង្គន់។ ដោយហេតុតែបង្គន់សាងសង់មិនទាន់រួចមុនពេលក្រុមការងារចេញពីភូមិភ្នំ ក្រុមការងារអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភីវឌ្ឍទទួលបន្ទុកត្រួតពិនិត្យការសាងសង់ ដែលនៅសល់ (រូបភាព ៥)។

ពេលបង្គន់សង់ហើយ ក្រុមការងារអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ និងវ៉ាយស៍បានចុះជួបគ្រួសារដែលទទូកការឧបត្ថម្ភជារាងរាល់ខែ ដើម្បីប្រមូលយកប្រាក់វិភាគទាន ត្រួតពិនិត្យការប្រើប្រាស់ និងការរក្សាបង្គន់ ព្រមទាំងប្រមូលទន្និន័យពីស្ថានភាពហរិញ្ញវត្ថុរបស់គ្រួសារ។ នៅពេលដំណាក់កាលបង់វិភាគទាន និងត្រួតពិនិត្យបានបញ្ចប់ ក្រុមការងារ វ៉ាយស៍ និងអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍនឹងវាយតម្លៃពីគម្រោងសាកល្បងមួយនេះ។ សកម្មភាពទាំងនេះមិនបានរៀបរាប់ក្នុងរបាយការណ៍នេះទេ។

2.1. សកម្មភាពមុនចាប់ផ្តើមគម្រោង

មុនពេលផ្តើមគម្រោងឧបត្ថម្ភសាងសង់បង្គន់អនាម័យក្នុងភូមិភ្នំ ក្រុមការងារ វ៉ាយស៍ នឹងអង្គការនាព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍបានសំរិតសម្រាំងយកជាងបីនាក់ ដែលនឹងសង់បង្គន់ចំនួនប្រាំក្នុងភូមិ។ បន្ទាប់ពីយើងជ្រើសរើសគ្រួសារដែល ត្រូវនឹងទទួលការឧបត្ថម្ភហើយ ជាងសាងសង់ទាំងអស់ត្រូវធ្វើសម្រង់តម្លៃមកក្រុមការងារដើម្បីសម្រេចជាចុងក្រោយ។ គោលបំណងនៃការជ្រើសរើសជាងចំនួនបីនាក់(៣) គឺដើម្បីបង្កើនការប្រកួតប្រជែងហើយយើងក៏សង្ឃឹមថាទទួលបានប្រសិទ្ធិភាពចំណាយ។

ដំណាក់	សកម្មភាព	វិធីសាស្ត្រ
1 ការស ម្រាំងជ្រើសរើសអ្នកផ្គត់ផ្គង់	១. កំណត់ និងពិភាក្សាជាមួយអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ២. វាយតម្លៃ និងសម្រាំង អ្នកផ្គត់ផ្គង់បរិភាគី ៣. ជូនដំណឹងពីឈ្មោះអ្នកផ្គត់ផ្គង់	១. កម្រងសំណួរសំរិតសម្រាំងដំបូង ២. ការវាយតម្លៃមុនការសម្រាំង ៣. កំណត់ចំណាំរបស់វាគ្មិន ITQ
2 សេចក្តីប្រកាសពីគម្រោង	១. ផ្សព្វផ្សាយពីកិច្ចប្រជុំសហគមន៍ ២. បើកដំណើរការគម្រោងឧបត្ថម្ភ	១. ប័ណ្ណឃោសនា ២. ឯកសារយោង និងកំណត់ចំណាំរបស់វាគ្មិន
3 កម្មវិធីដាក់ពាក្យទទួលការឧ បត្ថម្ភពីគម្រោង	១. បង្កើតស្តង់កម្មវិធីដាក់ពាក្យ ២. ប្រកាសពីបញ្ជីឈ្មោះបេក្ខជន	១. ទម្រង់ចុះឈ្មោះ ២. បញ្ជីឈ្មោះបេក្ខជន ៣. កម្រងសំនួរពិសិ ទ្ធិទទួលបានការឧបត្ថម្ភ
4 ការជ្រើសរើសបេក្ខជន	១. សម្ភាសន៍បេក្ខជន ២. វាយតម្លៃនិងជ្រើសអ្នកទទួល ៥ នាក់ ៣. ជូនដំណឹងទៅមេឃុំនិងមេភូមិ ៤. ប្រកាសបញ្ជីឈ្មោះអ្នកការទទួល ៥. ជូនដំណឹងអ្នកទទួល	២. ទម្រង់បែបបទវាយតម្លៃអ្នកទទួល ៣. បញ្ជីឈ្មោះអ្នកទទួល ៤. បញ្ជីឈ្មោះអ្នកទទួល ៥. កំណត់ចំណាំរបស់វាគ្មិន
5 ការជ្រើសរើសអ្នកផ្គត់ផ្គង់ សេចក្តីបញ្ជាក់ពីអ្នកទទួល	១. កិច្ចប្រជុំតាមតំបន់ ២. ការដាក់ស្នើសម្រង់តម្លៃ ៣. វាយតម្លៃ និងជ្រើសអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ៤. បញ្ជាក់ការចូលរួមពីអ្នកទទួល	១. បញ្ជីផ្ទៀងផ្ទាត់ពីការពិភាក្សា និងITQ ២. N/A ៣. ឧបករណ៍វិភាគពីសម្រង់តម្លៃ ៤. កិច្ចព្រមព្រៀងរបស់អ្នកទទួល
6 ការសាងសង់បង្គន់	១. អ្នកផ្គត់ផ្គង់សាងសង់បង្គន់ ២. យល់ព្រមលើប្រាក់សន្សំ និងរបៀបរៀបបង់ប្រាក់ ៣. ណែនាំអ្នកទទួល	សរសេររបាយការណ៍ការវត្តគ ម្រោង ២. N/A ៣. ឯកសារយោងស
7 ការបង់សង និងការត្រួតពិនិត្យ	១. ការប្រមូលប្រាក់សំណង ២. ប្រមូលព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុរបស់គ្រួសារនីមួយៗ ៣. ត្រួតពិនិត្យការប្រើប្រាស់ និងការថែរក្សាបង្គន់	១. ទម្រង់កំណត់ត្រានៃការបងសង ២. កំណត់ហេតុហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំថ្ងៃ ៣. ទម្រង់នៃការត្រួតពិនិត្យបង្គន់
8 ការវាយតម្លៃ	១. វាយតម្លៃគម្រោងសាកល្បង	១.នឹងគ្រោងលើកក្រោយ

រូបភាព ៥ផែនការអនុវត្តដើម។ មានការប្រែប្រួលខ្លះចំពោះផែនការអំឡុងពេលអនុវត្ត។

ដូច្នេះហើយ ពីរសប្តាហ៍មុនពេលក្រុមការងារអនុវត្តទាំងអស់ចុះដល់ភូមិភ្នំដើម្បីបើកដំណើរការគម្រោងឧបត្ថម្ភបង្គន់អនាម័យ អង្គការនាគព័ន្ធដើម្បីការអភិវឌ្ឍ (NOD) ចាប់ផ្តើមចុះតាមគ្រួសារនីមួយៗ និងចរចារជាមួយជាងសាងសង់ក្នុងស្រុកព្រះធាតុ (ក្រុមការងារ វាយស៍ក៏ចូលរួមជាមួយ NOD ដែរ) (រូបភាព៦)។ NOD បានណែនាំពីគម្រោងអនាម័យភូមិភ្នំ និងបានសួរសំណួរទាក់ទងនឹងសមត្ថភាពបច្ចេកទេសសាងសង់របស់ជាង ប្រសិទ្ធិភាពចំណាយ និងសេវាកម្មអតិថិជន ដោយប្រើកម្រងសំណួរសំរិតសម្រាំងដំបូង។

រូបភាព ៦ សម្ភាសន៍ជាងសាងសង់(📸លោកអ៊ុំ អ៊ីរ៉ូ)

ក៏ប៉ុន្តែ ជាងសាងសង់ជាច្រើនបានប្រាប់ថារវល់ពេកចូលរួមមិនបានអំឡុងនោះក៏ត្រូវជាពេលយុទ្ធនាការឃោសនាការបោះឆ្នោតផងដែរ។ នៅទីបញ្ចប់ នៅសល់តែជាងសាងសង់ពីរ(២)នាក់ ដែលទទួលយកគម្រោងសាងសង់បង្គន់នោះ។

2.2. ការផ្សព្វផ្សាយពីគម្រោងឧបត្ថមសង់បង្គន់ដល់ប្រជាពលរដ្ឋ

សកម្មភាពទាំងអស់ចាប់ផ្តើមមួយថ្ងៃបន្ទាប់ពីក្រុមការងារ វាយស៍ និង NOD មកដល់សហាគមន៍នៅថ្ងៃទី ០១ ខែកក្កដាឆ្នាំ ២០១៨ ហើយសកម្មភាពការងារទាំងឡាយផ្តើមដំណើរការនៅថ្ងៃបន្ទាប់។ ជំហានដំបូងគឺផ្សព្វផ្សាយនិងពន្យល់ពីកម្មវិធីបត្ថម្ភសាងសង់បង្គន់ទៅកាន់គ្រួសារជាច្រើនដែរអាចធ្វើបាន ដូច្នេះទើបគ្រួសារក្រីក្រមានសិទ្ធអាចដាក់ពាក្យសុំបាន។

ដំបូងអង្គការវាយស៍ (WISE) បានស្នើរៀបចំកិច្ចប្រជុំក្នុងសហាគមន៍ដើម្បីពន្យល់កម្មវិធីបត្ថម្ភសាងសង់បង្គន់និងចែកប័ណ្ណពត៌មានទូទាំងភូមិដើម្បីឲ្យប្រជាជនបានដឹងពីកិច្ចប្រជុំនេះ។ ក៏ប៉ុន្តែពេលមកដល់ផ្ទាល់ក្នុងភូមិភ្នំនឹងបានពិភាក្សាសំណើនេះជាមួយនឹងអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ (NOD) និងសមាជិកវាយស៍ (WISE) ក្រុមការងារអនុវត្តម្រោង បានឲ្យដឹងថាវិធីសាស្រ្តនេះនឹងមិនអាចជ្រៀបដល់គ្រួសារក្រីក្សាបានទេ ព្រោះគ្រួសារក្រីក្រទាំងអស់នឹងមិនអាចដំណឹងនៃគម្រោងនេះ។

ក្រុមការងារនាគព័ន្ធ និងវាយបានសម្រេចចិត្តទៅទស្សនាគ្រួសារនីមួយៗដើម្បីពន្យល់ពីគម្រោងឧបត្ថម្ភសាងសង់បង្គន់ និងអញ្ជើញគ្រួសារទាំងនោះដាក់ពាក្យសុំ។ ភ្នំភូមិតែមាន ១០១ គ្រួសារប៉ុននោះដូច្នេះហើយ វិធីសាស្រ្តនេះអាចអនុវត្តបានធម្មតា។ ក្រុមការងារវាយកម្ពុជា () បែងចែកជាពីរ (២) ក្រុម ដោយក្នុងក្រុមនីមួយៗមានសមាជិកបី(៣) នាក់ ដើម្បីចុះតាមផ្ទះនិមួយៗតាមបណ្តោយថ្នល់ជាតិ។ តាមផ្ទះនីមួយៗ ក្រុមការងារយើងនឹងពន្យល់ជាលម្អិតនូវគម្រោងឧបត្ថម្ភសាងសង់បង្គន់ (រូប ៧) ដោយបញ្ជាក់ពីចំនួនទឹកប្រាក់វិភាគទាន ដែលគ្រួសារទទួលបានការឧបត្ថម្ភត្រូវចូលរួមចំណែក (២០%នៃទឹកប្រាក់ចំណាយសាងសង់ទាំងអស់ អតិបរមា ៦០ ដុល្លារអាមេរិក) លើសពីនេះទៅទៀតក្រុមការងារក៏បញ្ជាក់ពី ឯកសារចាំបាច់ លក្ខខណ្ឌ និងដំណើរការជ្រើសរើស (ប័ណ្ណក្រីក្រ ទំហំនិងគុណភាពផ្ទះ ចំណូលចំណាយក្នុងគ្រួសារ មធ្យោបាយធ្វើដំណើរ គោក្របីនិងដីស្រែ) ព្រមទាំងរបៀបដាក់ពាក្យ ការជ្រើសរើស និងការសាងសង់បង្គន់។

រូបភាព ៧ ចែករំលែកពត៌មានពីកម្មវិធីឧបត្ថម្ភសាងសង់បង្គន់ (📸Intan Rahmita Adiputri)

ដើម្បីបញ្ចប់ការផ្សព្វផ្សាយគម្រោងកាន់តែរហ័យ ក្រុមការងារអនុវត្តគម្រោងសម្រេចចិត្តចុះតាមគ្រួសារណាដែលក្រុមយើងសង្កេតឃើញថាក្រីក្រ ដោយផ្អែកលើទំហំនិងគុណភាពផ្ទះ ដែលមិនមានបង្គន់។ តែអ្វីដែលជាបញ្ហាប្រឈមនោះគឺថា ក្រុមការងារយើងអាចវិនិច្ឆ័យខុសលើស្ថានភាពគ្រួសារក្រីក្រ។ បញ្ហាជាក់ស្តែងកើតមានបន្ទាប់ពីអ្នកភូមិម្នាក់មកជួបផ្ទាល់ជាមួយក្រុមការងារអនុវត្តគម្រោងយើង ដើម្បីមកដាក់ពាក់សុំគម្រោងឧបត្ថម្ភធ្វើបង្គន់ ។ គាត់គិតថាបង្គន់អនាម័យនឹងសាងសង់ក្នុងទម្រង់សន្លឹកស័ង្កសីដែលអាចឲ្យសមាជិកគ្រួសារគាត់ងូតទឹកខាងក្នុងនោះបាន។

ដោយក្រុមការងារអនុវត្តគម្រោងបានសំណេះសំណាលផ្ទាល់ជាមួយអ្នកភូមិ យើងបានសុំពត៌មានលម្អិតពីពួកគាត់នៅតាមផ្ទះនីមួយៗប្រសិនពួកគាត់មានចំណាប់អារម្មណ៍ចង់ដាក់ពាក្យសុំ (ឈ្មោះ លេខទូរស័ព្ទ អាស័យដ្ឋាន និងរូបថត) (រូបភាព ៨)។ (ចំនុចនេះខុសពីគម្រោងដំបូងដែលថាយើងនឹងដាក់បញ្ជីរនៅផ្ទះអនុភូមិក្រោយពីការប្រជុំចប់)។

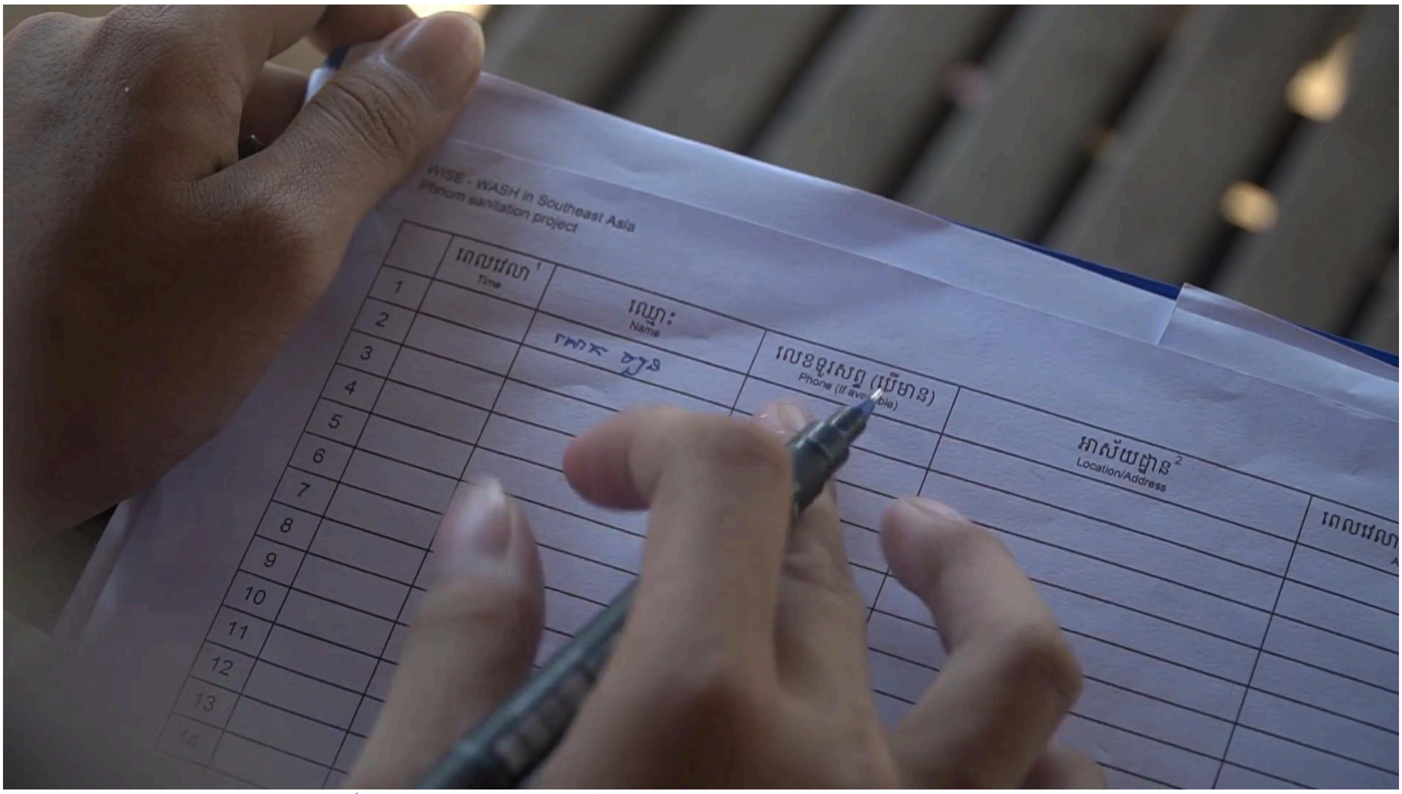

រូបភាព ៨ ពត៌មានលម្អិតរបស់អ្នកដាក់ពាក្យត្រូវបានកត់ត្រាក្នុងពាក្យចុះឈ្មោះ(📸Andry Hamida)

អ្នកស្រុកមួយចំនួនរៀងស្ទាក់ស្ទើរអំពីដាក់ពាក្យសុំ ដោយសារគាត់មិនប្រាកដថាតើគាត់អាចសងវិភាគទាន ២០% នៃប្រាក់សាងសង់បង្គន់។ អ្នកភូមិផ្សេងទៀតត្រូវការពេលវេលាដើម្បីពិចារណា ឬចង់ទៅពិភាក្សាជាមួយកាប្តី និង/ឬ សមាជិកគ្រួសារខ្លួនសិន។ ក្រុមការងាររបស់យើងណែរណាំឲ្យអ្នកភូមិទាំងនោះទៅជួបផ្ទាល់នៅផ្ទះរបស់អនុប្រធានភូមិនៅថ្ងៃបន្ទាប់ បើពួកគាត់សម្រេចចុះឈ្មោះ។ គ្មានអ្នកភូមិមកទេ។ ក្រុមការងារយើងក៏មិនច្បាស់ដែរថាតើទាំងគ្រួសារទាំងនោះមិនចង់បានការឧបត្ថម្ភ មិនមានពេលវេលាឬមធ្យោបាយធ្វើដំណើរមកផ្ទះអនុភូមិ ឬត្រូវបានគំរាមកំហែងមិនឲ្យមកក្រោមទម្រង់ណាមួយ។

ការផ្សព្វផ្សាយគម្រោងបត្ថម្ភសាងសង់បង្គន់ចំណាយពេលមួយថ្ងៃកន្លះ។ ក្រុមការងារយើងបានចំណាយពេលមួយថ្ងៃដំបូងដើរពេញភូមិភ្នំ ប៉ុន្តែដោយហេតុតែអ្នកភូមិខ្លះមិននៅផ្ទះ ក្រុមការងារយើងត្រឡប់មកម្តងទៀតនៅព្រឹកស្អែកដើម្បីជួបគ្រួសារដែលមិនបានជួបពីមុន។ មាន ១៤ គ្រួសារបានដាក់ពាក្យសុំការឧបត្ថម្ភ[5]។

2.3. ការជ្រើសរើសគ្រួសារដែលទទួលបានការឧបត្ថម្ភ

ក្នុងចំណោមបេក្ខជន ១៤ គ្រួសារ ក្រុមការងារនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ (NOD) និងវ៉ាយស៍ (WISE) បានកំណត់បេក្ខជន ដែលនឹងត្រូវទទួលបានការឧបត្ថម្ភឬបង្គន់អនាម័យ និងបានជ្រើសយកបេក្ខជនចុងក្រោយប្រាំ(៥) នាក់ ដែលស័ក្កសមទទួលការឧបត្ថម្ភ។ ដើម្បីធ្វើដូច្នេះបាន ក្រុមការងារអនុវត្តគម្រោង បានជួបសម្ភាសន៍ជាមួយបេក្ខជនទាំងអស់ មុនពេលចាប់ផ្តើមដំណើរការជ្រើសរើស។

2.3.1. ការសម្ភាសបេក្ខជន

ដើម្បីសំភាសន៍បេក្ខជន ក្រុមការងារវ៉ាយស៍ បួន (៤) នាក់បានបែងចែកជាពីរ (២) គូ ដោយក្នុងគូនីមួយៗម្នាក់សួរសំនួរ ហើយម្នាក់កត់ត្រា (រូបភាព ៩)។ ការសម្ភាសន៍សួរទៅតាមសំណួរទាក់ទងនឹងលក្ខខណ្ឌ ដែលក្រុមកាងារវ៉ាយស៍ (WISE) បានសរសេរ ក្នុងគោលបំណងប្រមូលព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិលក្ខខណ្ឌរបស់គ្រួសារបេក្ខជនដែលបានបំពេញពាក្យសុំ ព្រមទាំងបញ្ហាប្រឈមក្នុងការសាងសង់បង្គន់។ ផ្នែកនានាក្នុងកម្រងសំណួរមានដូចជា៖ ព័ត៌មានរបស់បេក្ខជនបណ្តៅក្រីក្រ កម្មសិទ្ធិ និងគុណភាពផ្ទះ ចំណូលនិងចំណាយក្នុងគ្រួសារ មធ្យោបាយធ្វើដំណើរ គោក្របី ដីស្រែ ពិការភាព ជំងឺឬបញ្ហាប្រឈមកាយសម្បទា ពត៌មានពីការផ្ទេរបង្គន់ និងការប្តេជ្ញាចិត្តធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវអនាម័យ។ សម្ភាសន៍ក៏បានរំលឹកឡើងវិញរបស់បេលខុសត្រូវសងរបស់ពួកគេ

[5] ក្រុមការងារវ៉ាយស៍ (WISE) ដំបូងគិតថាចង់ប្រកាសបញ្ជីឈ្មោះបេក្ខជនជុំវិញភូមិភ្នំ។ គោលបំណងគឺយើងមិនចង់ឲ្យគ្រួសារដែលមិនមានគ្រប់លក្ខខណ្ឌចំណាយពេលបន្តដាក់ពាក្យសុំ។ ទោះជាយ៉ាងក្តី ក្រុមការងារយើងមិនបានធ្វើដូច្នេះទេព្រោះ ការប្រកាសឈ្មោះបែបនឹងអាចបណ្តាលឱ្យគ្រួសារបេក្ខជនមិនសប្បាយចិត្ត។

២០%ការរួមចំណែកទៅឋានសំណង់ការចំណាយប្រសិនបើពួកគេត្រូវបានជ្រើស,ហើយថាក់ក្បាល/ប្រាជ្ញានឹងមិនសាងសង់ណាមួយទៀតឬប្រសិនបើពួកគេមិនបានបញ្ចប់ការសបស់ពួកគេរួមចំណែក។

រូបភាព ៩ ការសម្ភាសបេក្ខជន(📸Andry Hamida)

ដំណើរសម្ភាសប្រើពេលជាងមួយ(១) ថ្ងៃ។ បេក្ខជន១១នាក់ត្រូវបានសម្ភាសនៅលើថ្ងៃដំបូង(៤ កក្កដា ២០១៨) និងនៅសល់បី(៣) នាក់ទៀតត្រូវបានសម្ភាសនិនៅព្រឹកថ្ងៃទីពីរ(៥ ខែកក្កដាឆ្នាំ ២០១៨)។ បញ្ហាប្រឈមមួយចំនួនបានលេចឡើងអំឡុងពេលសំភាសន៍។ យើងពិបាកកំណត់បេក្ខជនមួយចំនួនព្រោះពួកគាត់មិននៅផ្ទះនិងមិនមានទូរស័ព្ទទាក់ទង។ ដំបូងអ្នកសម្ភាសន៍ពិបាកនិយាយឆ្លងឆ្លើយជាមួយកាន់បេក្ខជន ព្រោះគ្រៀមភាសាក្នុងតំបន់ខុសប្លែកពីភាសាទូទៅ។ ក្រោយមក អ្នកសម្ភាសន៍បានសម្របខ្លួនជាមួយភាសាទាំងនោះ បន្ទាប់បានសម្ភាសន៍មួយរយៈមក[6]។ អ្នកសម្ភាសមួយក្រុមជួបប្រទះអ្នកដាក់ពាក្យម្នាក់ ដែលស្រវឹងហើយបែជាមិនស្វាគមន៍ ក្រុមការងារវាយស៍និងនាគព័ន្ធ (WISE/NOD) ដូចនេះយើងខ្វះលទ្ធផលខ្លះក្នុងភូមិភ្នំ។

ដំណើរការសម្ភាសបេក្ខជននេះក៏បង្ហាញថាកម្រងសំនួរនៅមានចំនុចខ្វះចន្លោះ ដែលនឹងអាចដោះស្រាយនៅពេលក្រោយប្រសិនគម្រោងបត្តម្ភសាងសង់បង្គន់នេះត្រូវបានពង្រីកវិសាលភាព។ ឧទាហរណ៍៖

- បេក្ខជនមួយចំនួនបានចែករំលែកពត៌មានអំពីកម្ចីធនាគារ ដែលពួកគេបានយក និងបំណុលពីមុនដែលគាត់មិនទាន់សងរួច អ្វីទាំងនេះហើយដែលកម្រងសំនួរយើងមិនបានបញ្ចូល។
- គ្រួសារចិញ្ចឹមសត្វដូចជាសត្វមាន់និងទា ប៉ុន្តែកម្រងសំណួរមានតែសត្វគោទេ។ គ្រួសារខ្លះមិនមែនជាម្ចាស់សត្វចញ្ចឹមទេគាត់គ្រាន់តែខ្ចីឬ ស៊ីឈ្នួលមើលគោក្របីឲ្យគេតែប៉ុននោះ។
- កម្រងសំណួររបស់យើងសួរតែអំពីដីស្រែទេ តែអ្នកភូមិក៏ដាំដំណាំផ្សេងៗទៀតសម្រាប់ជីវភាពគាត់ផងដែរ។

2.3.2. ការជ្រើសរើសគ្រួសារដែលទទួលបានការឧបត្ថម្ភ

បន្ទាប់ពីការប្រមូលព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធ រួចមកក្រុមការងារគម្រោងបានបន្តធ្វើការវាយតម្លៃនិងជ្រើសគ្រួសារដែលត្រូវទទួលការឧបត្ថម្ភ។

[6] អ្នកសម្ភាសន៍គ្រប់រូបត្រៀមខ្លួនបានរួចរាល់ព្រោះពួកគាត់ចំណាយពេលមួយថ្ងៃមុនហ្វឹកហាត់ការសម្ភាសន៍នេះ។

ការពិភាក្សាជ្រើសរើសបេក្ខជនធ្វើដោយក្រុមការងារសរុបដប់(១០) នាក់នៅភូមិភ្នំ(រូបភាព ១០)។ ក្រៅពីមានសមាជិកវ៉ាយស៍នៅកម្ពុជាយើងក៏មានសមាជិកមកពីឥណ្ឌូនេស៊ីនិងសិង្ហបុរី ព្រមទាំងដំណាងអង្គការដៃគូក្នុងស្រុកមានដូចជាអង្គការបណ្តុះបណ្តាលសហគមន៍ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍(អតីតអង្គការ DARE)[7]។

រូបភាព ១០ ការពិភាក្សាជ្រើសរើសបេក្ខជន(📸Intan Rahmita Adiputri)

ក្រុមការងារវ៉ាយស៍មិនបានដាក់ចេញមុននូវរបៀបវារៈជ្រើសរើសនោះទេ ព្រោះអីយើងមិនទាន់ដឹងច្បាស់ថាតើមានប៉ុន្មានគ្រួសារ ដែលនឹងដាក់ពាក្យនិងអ្នកណាខ្លះនឹងចូលរួមក្នុងការជ្រើសរើសគ្រួសារទទួលការឧបត្ថម្ភ។ ក្រុមការងារវ៉ាយស៍() បានត្រឹមតែបង្កើតប្រព័ន្ធដាក់ពន្ទុកដើម្បីវាយតម្លៃសមាសភាពនិង លក្ខខណ្ឌទទួលការឧបត្ថម្ភធនធាន។ ដូច្នេះ ក្រុមការងាររបស់យើងបានសម្រេចបែងចែកដំណាក់កាលជ្រើសរើសជាបីដំណាក់ផ្សេងៗគ្នា ដោយយោងទៅតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែងអំឡុងពេលអនុវត្តគម្រោង៖

1. ក្រុមសម្ភាសន៍នីមួយៗវាយតម្លៃបេក្ខជន និងស្នើរជម្រុសបេក្ខជនណា ដែលមិនមានលក្ខខណ្ឌគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ទទួលយកការឧបត្ថម្ភ
2. គណកម្មាធិការជ្រើសរើសបានជ្រើសយកបេក្ខជនប្រាំ (៥) គ្រួសារក្នុងចំណោមគ្រួសារទាំងអស់ ដែលបានដាក់ពាក្យ។
3. គណកម្មាធិការជ្រើសរើសបានសម្រេចថាតើគ្រួសារណាគួទទួលធនធានឧបត្ថម្ភ ៨០% ឬគ្រួសារណាគួរទទួល ១០០ %។

2.3.2.1. ជម្រុះបេក្ខជនណាដែលមិនគ្រប់លក្ខខណ្ឌ។

បន្ទាប់ពីការប្រមូលព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធបានហើយមក ក្រុមការងារបន្តវាយតម្លៃសមាសភាពនិងលក្ខខណ្ឌរបស់បេក្ខជននីមួយៗ ធ្វើដូច្នេះដើម្បីឱ្យគ្រួសារដែលគ្រប់លក្ខខណ្ឌអាចដកចេញពីការពិចារណាបាន។ ការវាយតម្លៃត្រូវបានអនុវត្តដោយសមាជិកក្រុមដែលបានសម្ភាសបេក្ខជន ដោយសារពួកគាត់ដឹងពីស្ថានភាពគ្រួសារថានច្បាស់។

នៅចុងបញ្ចប់នៃកម្រងសំណួរជ្រើសរើសបេក្ខជន ក្រុមការងារវ៉ាយស៍ (WISE) បាននប្រាជ្ញាបានបង្កើតប្រព័ន្ធដាក់ពិន្ទុ សម្រាប់ជួយគណកម្មាធិការជ្រើសរើសសម្រេចចិត្តលើថាតើគ្រួសារណាសមនឹងទទួលការឧបត្ថម្ភ(តារាង ២)។ ប៉ុន្តែការ ដោយយល់ឃើញថាប្រព័ន្ធពិន្ទុនិងប្រព័ន្ធលក្ខខណ្ឌជ្រើសរើសទាំងនោះមិនឆ្លុះបញ្ចាំងពីស្ថានគ្រួសារនោះទេ

[7] អង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ (NOD) មិនមានវត្តមានពេលយើងកំពុងជ្រើសគ្រួសារដែលនឹងទទួលការឧបត្ថម្ភនោះទេ។

ដូច្នេះគណកម្មាធិការជ្រើសរើសក៏ធ្វើការសម្រេចចិត្ត ដែលមិនមានក្នុងប្រព័ន្ធដាក់ពិន្ទុមានស្រាប់ដំរាប់ណាដំណើរការយុត្តិកម្មនៅតែមានភាពសមស្របនឹងភាពជាក់ស្តែង។ ឧទាហរណ៍ដូចរៀបរាប់នៅក្នុងផ្នែកទី ២ ទី៣ ទី១ ការវិនិច្ឆ័យមិនបានពិចារណាលើស្ថានភាពបំណុលនិងកម្ចីក្នុងគ្រួសារ សត្វក្រៅពីគោក្របី ព្រមទាំងដីស្រែដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់គ្រួសារ។

តារាងទី ២ តារាងវាយតម្លៃសមាសភាពទទួលការឧបត្ថម្ភ

<table>
<tr><th>ក្បាន</th><th>លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យ</th><th>មិនជាប់</th><th>ជាប់</th></tr>
<tr><td>1</td><td>គ្រួសារកាន់ប័ណ្ណសមធម៌មានសុពលភាព(ប័ណ្ណក្រីក្រ)។ ប្រសិនបើC01b = 99
យើងផ្ទៀងផ្ទាត់ជាមួយនឹងប្រធានភូមិ ថាតើគ្រួសារនេះមានប័ណ្ណក្រីក្រ
បន្ទាប់ផ្ទៀបថ្មីប្បន្នភាពចំនុច C01c ជាមួយនឹងចម្លើយត្រឹមត្រូវ។
ប្រសិនបើមានភាពខុសគ្នារវាងចម្លើយ C01a និង C01c
យើងកំណត់ថាតើភាពខុសគ្នានេះប៉ះពាល់ដល់ដំណើរការដាក់ពាក្យសុំរបស់បេក្ខជនយ៉ាងដូចម្តេច។</td><td>ពិន្ទុ 0</td><td>ពិន្ទុ ១</td></tr>
<tr><td>2</td><td>បេក្ខជនមិនមានផ្ទះផ្ទាល់ខ្លួន ឬផ្ទះសាងសង់ក្នុងបរិវេនដីតិចជាង ៩×៩ម៉ែត្រ
និងផ្ទះធ្វើមកពីស្បូវ ឬស្លឹកត្នោត។ ក្នុងករណីដែលហេតុផលបេក្ខជនជាប់
ឬមិនជាប់ក្នុងលក្ខខណ្ឌណាមួយដែលមិនមានក្នុងប្រព័ន្ធដាក់ពិន្ទុទេ
សូមបកស្រាយហេតុផលទាំងនោះនៅចំនុចនេះ។</td><td>ពិន្ទុ<១</td><td>ពិន្ទុ≥១</td></tr>
<tr><td>3</td><td>គ្រួសារមានជីវភាពនិងស្ថានភាពដែលប្រាក់ចំណូលតិចជាងចំណាយចំពោះតម្រូវការជាមូលដ្ឋាន។

(a) យោងតាមព័ត៌មានពីបេក្ខជន
សូមប៉ាន់ឱ្យបានល្អិតល្អន់ទៅលើចំណូលនិងចំណាយជាមធ្យមរបស់គ្រួសារបេក្ខជនមកដាក់ពាក្យ។
<table><tr><td>ចំណូលប្រចាំខែជាមធ្យម</td><td></td></tr><tr><td>ចំណាយប្រចាំខែជាមធ្យមលើតម្រូវការមូលដ្ឋាន</td><td></td></tr><tr><td>ចំណូលសុទ្ធប្រចាំខែ</td><td></td></tr></table>
(b)
ប្រសិនអ្នកគិតថាបេក្ខជនផ្តល់ចម្លើយមិនត្រឹមត្រូវអំពីចំណូលចំណាយក្រោមហេតុផលណាមួយនោះ សូមសរសេរហេតុផលនោះនៅត្រង់នេះ។

() សូមពណ៌នាកត្តាផ្សេងៗ ដែលគួរឱ្យយើងពិចារណាអំពីជីវភាពគ្រួសាររបស់បេក្ខជន
(ឧទាហរណ៍៖ ស្ថេរភាពប្រាក់ចំណូល)
និងរបៀបដែលកត្តាទាំងនោះជះឥទ្ធិពលដល់ការវាយតម្លៃរបស់ក្រុមការងារ។</td><td>គ្រួសារពិតបាកនរកប្រាក់ចំណូលគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីចំណាយលើតម្រូវការមូលដ្ឋាន</td><td>គ្រួសារមិនលំបាករកប្រាក់ចំណូលគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីចំណាយលើតម្រូវការមូលដ្ឋាន</td></tr>
<tr><td>4</td><td>គ្រួសារមិនមានម៉ូតូផ្ទាល់ខ្លួន ឬមានម៉ូតូតែមិនមានលិទ្ធភាពទិញសាំងសម្រាប់ជិះជាប្រចាំ។</td><td>ពិន្ទុ 0</td><td>ពិន្ទុ ១</td></tr>
<tr><td>5</td><td>គ្រួសារមានគោក្របីតិចជាងបីក្បាល។</td><td>ពិន្ទុ 0</td><td>ពិន្ទុ ១</td></tr>
<tr><td>6</td><td>គ្រួសារមិនមានដីស្រែ។</td><td>ពិន្ទុ 0</td><td>ពិន្ទុ ១</td></tr>
<tr><td></td><td>ការសម្រេចចិត្តចុងក្រោយលើលក្ខខណ្ឌសម្រាប់ទទួលប្រាក់ឧបត្ថម្ភ ៨0%។
សូមពន្យល់ប្រសិនបើការសម្រេចចិត្តចុងក្រោយមិនស្របទៅតាមលក្ខខណ្ឌដាក់ពិន្ទុដូចដែលបានណែនាំ។</td><td>ពិន្ទុសរុប=១-៤</td><td>ពិន្ទុសរុប=៥-៦</td></tr>
</table>

ឯកសារយោងមានតាមលេខរៀងក្នុងកម្រងសំនួរទាក់ទងនឹងលក្ខខណ្ឌទទួលប្រាក់ឧបត្ថម្ភ។ បេក្ខជនបានពិន្ទុទៅតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែងឧទាហរណ៍ ប្រសិនផ្ទះរបស់បេក្ខជនមិនមានជញ្ជាំងឬជញ្ជាំងធ្វើពីស្លឹកត្នោតឬឬស្សី គាត់នឹងទទួលបានពិន្ទុ 0.25។ ប្រសិនបើផ្ទះរបស់បេក្ខជនមានជញ្ជាំងធ្វើពីឈើ ស័ង្កសី ឬបេតុង ពួកគាត់ទទួលបានពិន្ទុ 0។ សម្រាប់ពត៌មានលម្អិត សូមយោងទៅកម្រងសំនួរទាក់ទងនឹងលក្ខខណ្ឌទទួលការឧបត្ថម្ភ។

ក្រុមអ្នកសម្ភាសន៍ដាក់ពិន្ទុទៅតាមចម្លើយរបស់បេក្ខជន ហើយសម្រេចចិត្តថាតើគ្រួសារបេក្ខជននោះមានលក្ខខណ្ឌគ្រប់គ្រាន់ ឬមិនមាន បន្ទាប់មកត្រូវធ្វើបទបង្ហាញទៅកាន់គណកម្មការជ្រើសរើសពីការសម្រេចចិត្តដកបេក្ខភាពពីគ្រួសារនោះ(រូបភាព ១0)។ បន្ទាប់ពីបទបង្ហាញបញ្ចប់ គណកម្មាធិការជ្រើសរើសបោះឆ្នោតថាតើគួដកឬមិនដកបេក្ខភាពពីគ្រួសារដែលដាក់ពាក្យសុំនោះដែរឬទេ (តារាង ៣)។

បញ្ហាមួយចំនួនកើតឡើងអំឡុងពេលដំណើរការវាយតម្លៃលក្ខណ:សម្បត្តិរបស់បេក្ខជន៖

- ក្រុមសម្ភាសន៍មានស្តង់ដារខុសៗគ្នាសម្រាប់កំណត់ពីលក្ខណ:សម្បត្តិរបស់គ្រួសារនីមួយៗ។ នេះគឺបន្ទាប់ពីក្រុមសម្ភាសន៍ទីមួយបានបង្ហាញពីអនុសាសន៍របស់ខ្លួន។

ក្រុមសម្ភាសន៍ផ្សេងទៀតបានបង្ហាញពីចំណាប់អារម្មណ៍របស់ខ្លួនថា ពួកគាត់បានវាយតម្លៃលើបេក្ខជនដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិស្រដៀងគ្នាឱ្យជាប់អាចទទួលបានការឧបត្ថម្ភ ដូចនេះហើយក្រុមទាំងនោះបានសម្រេចពិនិត្យមើលអនុសាសន៍របស់ខ្លួនឡើងវិញ។ ជាវិជ្ជមាន ដំណើរនៃការបង្ហាញពីអនុសាសន៍នីមួយៗ និងការដាក់ករណីនោះសម្រាប់ធ្វើការបោះឆ្នោត បានធ្វើឱ្យគណកម្មធិការជ្រើសរើសយល់ដឹងពីស្ថានភាពរួមរបស់គ្រួសារណាដែលមាន និងមិនមានលក្ខណៈសម្បត្តគ្រប់គ្រាន់។ ទោះជាយ៉ាងណាប្រសិនបើមានបេក្ខជនច្រើនជាងនេះទៀតនោះក្រុមការងារយើងមិនអាចធ្វើពិភាក្សាឱ្យបើកចំហរបែបនេះបានទេ។

- តើយើងគួរវាយតម្លៃយ៉ាងដូចម្តេចចំពោះបេក្ខជនដែលមានឥរិយាបទមិនសមរម្យដូចជាផឹកស្រា និងជប់លៀងជាប្រចាំ? តើឥរិយាបថទាំងនេះគួរតែចាត់ទុកជា"ចំណាយខ្ជះខ្ជាយ" ដែលបេក្ខជនគួរតែប្តូរមកសាងសង់បង្គន់ ឬក៏យើងមិនគួរវាយតម្លៃអវិជ្ជមានចំពោះឥរិយាបទបែបនេះទេ?
- តើវាយុត្តិធម៌ទេបើយើងពិចារណាលើចំនួនមនុស្សដែលអាចទទួលផលប្រយោជន៍ពីការសាងសង់បង្គន់ក្នុងផ្ទះរបស់គេ?
- មានពីរ (២) ករណី ដែលគណកម្មាធិការជ្រើសរើសមានអារម្មណ៍ថាការសម្រេចចិត្តផ្អែកលើពត៌មានមិនគ្រប់គ្រាន់។ អ្នកសម្ភាសន៍ (និងកម្រងសំនួរ) ក៏មិនបានសួរដេញបន្តអំឡុងពេលសម្ភាសន៍ ព្រមទាំងពត៌មានផ្សេងៗក៏លេចឡើងក្រោយពេលយើងលើជាចម្ងល់ទាក់ទងនឹងភាពប្រក្រតប្រជារបស់ចម្លើយរបស់បេក្ខជន។ ការសម្រេចចិត្តលើករណីទាំងនោះត្រូវបានពន្យាពេលទាល់តែយើងជួបប្រទះករណីផ្សេងទៀត ដែលអាចឱ្យយើងពិចារណានិងប្រៀបធៀបដើម្បីទទួលបានពត៌មានបន្ថែម។

ទោះជាបញ្ហាទាំងនេះធ្វើឱ្យមានពិភាក្សានិងមតិផ្សេងៗគ្នាក៏ដោយ ជាចុងក្រោយគណកម្មាធិការជ្រើសរើសបានទទួលបានការមូលមតិគ្នានៅលើករណីភាគច្រើន។

រូបភាព ១១ ផ្តល់អនុសាសន៍ចំពោះបេក្ខជនដែលត្រូវដកបេក្ខភាព (📸Andry Hamida)

តារាងទី ៣ ការដល់បេក្ខភាពដែលបានស្នើរ (តាមលំដាប់នៃករណីដែលបានបង្ហាញ)

ឯកសារយោ	ហេតុផល	ពិន្ទុ	ការសម្រេចចិត្ត

ង			
10	ចំណូលលើសចំណាយ។	៣.៥	ទាំងអស់គ្នាបានព្រមព្រៀងដកបេក្ខភាព
០៩	ចំណូលលើសចំណាយ ទំហំផ្ទះធំ អាចប្រើប្រាស់ម៉ូតូទៀងទាត់ កង្វះខាត់ផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រនៅក្នុងគ្រួសារ។		ទាំងអស់គ្នាបានព្រមព្រៀងដកបេក្ខភាព (បន្ទាប់ពីពិភាក្សាតស្វូរមតិគ្នា)
០៨	ចំណូលលើសចំណាយ មានគោមួយក្បាល (ពីរក្បាលទៀតខ្ចីគេ) និងមានដំណាំមួយចំនួន មានលទ្ធិភាពពាក់គ្រឿងអលង្កាថ្លៃៗ។	3	ទាំងអស់គ្នាបានព្រមព្រៀងដកបេក្ខភាព
A0៦	ទំហំផ្ទះធំ មានលទ្ធិភាពប្រើប្រាស់ម៉ូតូជាប្រចាំ មានគោក្របីប្រាមួយក្បាល។	1	ទាំងអស់គ្នាបានព្រមព្រៀងដកបេក្ខភាព
០៦	ទំហំផ្ទះធំ មានម៉ូតូមួយទោះបីស្ថានភាពមិនល្អណាស់ណា អាចប្រើមួយភាគបីនៃចំណូលនៅលើគ្រឿងស្រវឹង។	៣.៥	ទាំងអស់គ្នាបានព្រមព្រៀងដកបេក្ខភាព
A0២	កូនស្រីមានលទ្ធភាពភាពធ្វើបង្គន់សម្រាប់ឪពុកម្តាយរបស់គាត់បើផ្អែកលើលក្ខខណ្ឌរស់នៅរបស់កូនស្រី។ ពត៌មានពីអ្នកជិតខាងបង្ហាញថាបេក្ខជនមានចំណូលច្រើនគួរសមបានមកពីលក់ដំណាំ និងជួលដី តែពត៌មានទាំងនោះមិនបានបញ្ចេញទេអំឡុងពេលសម្ភាសន៍។	4	សមាជិក ៣ រូបបានបោះឆ្នោតថាត្រូវការពត៌មានបន្ថែម
A0១	ខណៈពេលចំណូលប្រហែលទៅនឹងការចំណាយ យើងទទួលពត៌មានមិនច្បាស់ថាតើកូនទាំងបីនាក់របស់បេក្ខជនបានផ្តល់ប្រាក់ប៉ុន្មានជូនគាត់។ ហើយម្យ៉ាងទៀត ផ្ទះនោះមិនមានសមាជិកក្នុងបន្ទុកច្រើននោះទេ។	៣.៧៥	សមាជិក ៦ រូបបានបោះឆ្នោតឱ្យពន្យាការសម្រេចចិត្ត

ក្នុងចំណោមបេក្ខជន ១៤ នាក់ មានប្រាំពីរនាក់ (៧) ត្រូវបានស្នើរឱ្យដកបេក្ខភាព ក្នុងចំណោះបេក្ខជនទាំងប្រាំពីរនាក់នោះ មានប្រាំ (៥) នាក់ត្រូវបានដកបេក្ខភាពតែម្តង ហើយពីរ (២) នាក់ទៀតត្រូវរង់ចាំការសម្រេចចិត្តពេលក្រោយ។

2.3.2.2. ជ្រើសរើសបេក្ខជនទទួលការឧបត្ថម្ភប្រាំនាក់

ក្រោយពីសិទ្ធពីបេក្ខជនប្រាំពីរ (៧) នាក់រួចមកដោយគិតថាបេក្ខជនដែលនៅសល់ចំនួនប្រាំពីរ (៧) នាក់ទៀតមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ ជំហានបន្ទាប់គឺត្រូវជ្រើសរើសបេក្ខជនប្រាំ (៥) នាក់ទៀតដែលត្រូវការឧបត្ថម្ភជាចាំបាច់។
ការជ្រើសរើសត្រូវបានធ្វើឡើងដោយការពិភាក្សាជ្រើសរើសយ៉ាងបរិបូណ៌។
យោងតាមបទពិសោធន៍ក្នុងគម្រោងមុនៗទាក់ទងនឹងជំនួយសង្គម
សមាជិកមួយចំនួនក្នុងគណៈកម្មាធិកាជ្រើសរើសបានចែករំលែកយោបល់របស់ខ្លួនទៅកាន់សមាជិកផ្សេងៗទៀតអំពីចំនុចដែលគួពិចារណាពេលធ្វើការសម្រេចចិត្តយ៉ាងដូចជាកក្តាបំណុល។
ដំបូងសមាជិកនិមួយៗនឹងថ្លឹងថ្លែងលើលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យយោងតាមគំនិតខ្លួនឯង
ក្រោយមកយើងយកការសម្រេចចិត្តពីសមាជិកដប់(១០)
នាក់មកថ្លឹកថ្លែងដើម្បីទទួលបានការសម្រេចចុងក្រោយមួយយ៉ាងសុក្រិតយុត្តិធម៌។

ក្រុមសម្ភាសន៍នីមួយៗបានធ្វើបទបង្ហាញពីករណីនៅសល់ទៅកាន់គណៈកម្មាធិកាជ្រើសរើស
ដោយបានពន្យល់មូលដែលគ្រួសារបេក្ខជនមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការទទួលការឧបត្ថម្ភ។
សមាជិកគណៈកម្មាធិកាជ្រើរើសសួរសំនួរនានាទៅកាន់ក្រុមដែលកំពុងធ្វើបទបង្ហាញដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការសម្រេចចិត្ត។

បន្ទាប់ពីបទបង្ហាញបានបញ្ចប់ សមាជិកនីមួយៗបានបោះឆ្នោតអនាមិកជ្រើសរើសយកប្រាំ (៥) គ្រួសារដែលគេគិតថាត្រូវការការឧបម្ភជាចាំបាច់ (រូប ១១)។ (ក្នុងកន្លែងនេះ គណៈកម្មាធិការជ្រើសរើសមិនចាំបាច់ពិចារណាលើករណីទាំងពីរ ដែលបានពន្យាពេលសម្រេចចិត្តពីលើកមុន)។ បន្ទាប់ពីការរាប់លទ្ធផល(តារាង ៩)គណៈកម្មាធិការជ្រើសរើសបានព្រមព្រៀងគ្នាជ្រើសយកគ្រួសារដែលទទួលបានសន្លឹតឆ្នោតចន្លោះពី ៧ និង ១០ ស្របពេលដែលបានដកបេក្ខភាពពីគ្រួសារមួយដែលទទួលបានត្រឹមតែ ៥ សន្លឹកឆ្នោត ដូច្នេះនៅសល់ពីរ(២)គ្រួសារមានសម្លេងឆ្នោត ៦ ដែលយើងសម្រេចយកចុងក្រោយ។ គណៈកម្មាធីការបោះឆ្នោះម្តងទៀតតែសន្លឹកឆ្នោតនៅតែពិបាកសម្រេច។

រូប ១២ ការរាប់សន្លឹកឆ្នោត(📸Intan Rahmita Adiputri)

តារាង ៩លទ្ធផលឆ្នោត

ឯកសារយោង	ជុំទី ១		ជុំទី ២		បន្ទាប់ពីទទួលព័ត៌មានពីអនុប្រធានភូមិ	កម្រិតនៃចំនួនឧបត្ថម្ភ
	ចំនួនឆ្នោត	ស្ថានភាព	ចំនួនឆ្នោត	ស្ថានភាព		
A04	7	បានជ្រើស	-	-	បានជ្រើស	80% (ស្របគ្នាទាំងអស់)
A05	5	បានដកបេក្ខភាព	-	-	បានដកបេក្ខភាព	-
01	10	បានជ្រើស	-	-	បានដកបេក្ខភាព	-
07	9	បានជ្រើស	-	-	បានជ្រើស	100% (ស្របគ្នាទាំងអស់)
04	6	បោះឆ្នោតម្តងទៀត	5	បោះឆ្នោតម្តងទៀត	បានជ្រើស	80% (ស្របគ្នាទាំងអស់)
03	7	បានជ្រើស	-	-	បានជ្រើស	80% (ស្រប 9 សម្លេង)
02	6	បោះឆ្នោតម្តងទៀត	6	បោះឆ្នោតម្តងទៀត	បានជ្រើស	80% (ស្របគ្នាទាំងអស់)

អំឡុងពេលដំណើរការបោះឆ្នោត យើងសម្រាក់ម្តង។ សមាជិកមួយចំនួនបានទៅរកអនុប្រធានភូក្រៅផ្លូវការដើម្បីស្វែងយល់ពីគំនិតរបស់គាត់ទៅលើគ្រួសារដែលគណៈកម្មាធិការបានជ្រើសរើស។ យើងទទួលបានពត៌មានថា គ្រួសារបេក្ខជនទីមួយប្រើបង្គន់អនាម័យរបស់បងប្អូនគាត់ដែលនៅក្បែរខាង។ លើសពីនេះទៅទៀត គ្រួសារនោះជាប់សាច់ញាតិជាមួយនឹងប្រធានភូមិ

ដូច្នេះអ្នកភូមិផ្សេងៗអាចតូចចិត្តប្រសិនបើគ្រួសារនេះត្រូវបានជ្រើស[8]។ ស្ថានភាពនេះបានឱ្យ WISE ពិចារណាលើការសម្រេចរបស់ខ្លួនម្តងទៀត ហើយសមាជិកខ្លះបានទៅមើលគ្រួសារនោះម្តងទៀតដើម្បីបញ្ជាក់ពីស្ថានភាពគាត់។

ក្នុងចំនុចរបត់នេះ គណកម្មាធិការជ្រើសរើសបានសម្រេចដកបេក្ខភាពពី គ្រួសារទី 01 ហើយបានជ្រើសយកគ្រួសារពីរ (02) ដែលទទួលបានសន្លឹកឆ្នោត 6 សម្លេង។

2.3.2.3. ការសម្រេចពីកម្រិតនៃចំនួនឧបត្ថម្ភ

ក្រោយពីសម្រេចយកបានប្រាំ (05) គ្រួសារហើយ ជំហានចុងក្រោយរបស់យើងគឺសម្រេចថាតើបេក្ខជនណាគួរទទួលបានកម្រិតឧបត្ថម្ភ 80% ឬ 100%។ សម្រេងឆ្នោតមានភាពស្រុះគ្នាទាំងអស់លើកលែងតែគ្រួសារមួយ ដែលទទួលបានសម្លេងឆ្នោត 6 គាំទ្រឱ្យគាត់ទទួល 80% តែមាន 4 សម្លេងគាំទ្រឱ្យគាត់បាន100 % ។ ក្រោយពីគណកម្មាធិការបានប្រៀបធៀបមតិគ្នាមក ជាលិទ្ធផលចុងក្រោយយើងទទួលបានសម្លេងឆ្នោត 9 លើ 10 គាំទ្រឱ្យគ្រួសារនោះទទួលបាន 80 %។

2.3.3. ការជូនដំណឹងដល់បេក្ខជន

គ្រួសារទាំងអស់ដឹងពីលទ្ធផល(រូបទី ១៣)។ ដំបូង WISE គ្រោងបិទផ្សាយបញ្ជីឈ្មោះអ្នកទទួលការឧបត្ថម្ភតាមភូមិភ្នំ ហើយគ្រាន់តែជម្រាបដល់បេក្ខជនដែលជាប់ជាស្ថាពរ។ ដោយហេតុតែមានបេក្ខជនដាក់ពាក្យមិនច្រើនប៉ុន្មាន ក្រុមការងារយើងសម្រេចទៅជូនដំណឹងដល់ផ្ទាល់ដល់បេក្ខជនរាល់គ្នា។

រូបភាព ១៣ ជូនដំណឹងលោកអ៊ុំផៃរដែលបានជាប់ជាស្ថាពរ (📸Intan Rahmita Adiputri)

ប្រធានភូមិក៏បានជ្រាបពីលទ្ធផល មុនពេលយើងប្រាប់គ្រួសារបេក្ខជន ហើយ NOD ក៏បានជម្រាបដំណឹងទៅដល់មេឃុំតាមទូរស័ព្ទ។

2.3.4. ចុះហត្ថលេខារលើលិខិតព្រមព្រៀង

យើងរៀបរៀងលិខិតព្រមព្រៀងលើគម្រោងឧបត្ថម្ភសាងសង់បង្គន់អនាម័យនេះជាភាសាខ្មែរ និងអង់គ្លេស ដែលបានបញ្ជាក់ពីចំនួនប្រាក់ ដែលគ្រួសារនីមួយៗនឹងចូលវិភាគទាន ព្រមទាំងលក្ខខណ្ឌក៏ៈដូចជា៖

- គ្រួសារណាដែលនឹងទទួលបង្គន់ត្រូវបង់រំលោះក្នុងរយៈពេលប្រាំមួយ (៦) ខែដោយជំនួនប្រាន់នោះត្រូវបង់រាល់ខែទៅតាមចំនួនដែលគ្រួសារនីមួយអាចសន្សំបាន

[8] ទោះជាយ៉ាងណាអនុប្រធានភូមិសង្កត់ធ្ងន់ថា WISE និង NOD មានសិទ្ធសម្រេចខ្លួនឯង។

ហើយគួរយ៉ាងរយៈពេលត្រូវបង់ផ្តាច់អាចពន្យាបានអាស្រ័យទៅតាមកិច្ចសន្យារវាង WISE និង NOD ជាមួយនឹងគ្រួសារដែលនឹងទទួលបង្គន់។

- ប្រសិនបើគ្រួសារដែលនឹងទទួលបង្គន់នោះមិនបានបង់ប្រាក់សងគ្រប់ចំនួនទេ WISE និង NOD នឹងបញ្ឈប់សាងសង់បន្ទន់ថ្មីៗបន្ថែមទៀតក្នុងភូមិភ្នំ។
- ក្នុងអំឡុងពេលត្រូវបង់រំលោះនោះ គ្រួសារដែលទទួលបង្គន់នឹងត្រូវផ្តល់ព័ត៌មាននានាទាក់ទងនឹងបង្គន់ក៏ដូចជាស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុក្នុងគ្រួសារ ទោះបីគាត់បង់ប្រាក់រំលោះអស់ក៏ដោយ។

ដំបូង WISE មិនមានគម្រោងថានឹងបង្កើតកម្មវិធីអ្វីជាផ្លូវការទាក់ទងនឹងកម្មវិធីឧបត្ថម្ភសាងសង់បង្គន់អនាម័យនេះទេ។ ប៉ុន្តែដៃគូនិងសមាជិកក្នុងស្រុកនានាផ្តល់មតិយោបល់ថា បើមានកម្មវិធីអ្វីជាផ្លូវការមួយនោះគម្រោងយើងនឹងមានភាពស្របច្បាប់បន្តិច។ ហេតុនេះ យើងក៏បានបង្កើតជាកម្មវិធីតូចមួយនាព្រឹកថ្ងៃទី 08 ខែកក្កដា 2018 ដោយមានការចូលរួមពីតំណាងគ្រួសារដែលទទួលបានបង្គន់ និងប្រធានភូមិ និងអនុប្រធានភូមិ ដែលនឹងត្រូវចុះកិច្ចសន្យាព្រមព្រៀងនឹងគម្រោង (រូបភាព 14)។

រូបភាព ១៤ ប្រធានភូមិធ្វើជាសាក្សីចំពោះកិច្ចព្រមព្រៀងចុះហត្ថលេខាដោយតំណាងគ្រួសាដែលទទួលបង្គន់ តំណាង WISE និង NOD (📸Andry Hamida)

ដោយហេតុតែតំណាងគ្រួសារខ្លះពិបាកអានកិច្ចសន្យានោះ ក្រុមការងារ NOD បានជួយពន្យល់គាត់ពីអត្ថន័យក្នុងកិច្ចសន្យាដើម្បីធានាបានថាតំណាងគ្រួសារនីមួយៗយល់ពីមាត្រាទាំងអស់មុនចុះហត្ថលេខា។ គួរឱ្យសោកស្តាយផងដែល យើងពន្យល់ក្រោយពេលគ្រួសារនីមួយៗបានចុះហត្ថលេខារួចបាត់ហើយ បើបានធ្វើមុននឹងទើបប្រសើរ។

2.4. ការសាងសង់បង្គន់អនាម័យ

ក្រោយពីយើងបានបញ្ចប់ការជ្រើសរើសបេក្ខភាពហើយ ក្រុមការងារ WISE និង NOD បានបន្តទៅសាងសង់បង្គន់ចំនួនប្រាំ (5) ឱ្យគ្រួសារដែលបានជ្រើសរើសរួច។

2.4.1. ការជ្រើសរើសជាងសង់បង្គន់

ដូចដែលបានបញ្ជាក់ក្នុងចំនុច 2.1 ក្រុមការងារ NOD បានជ្រើសបានជាងសង់បង្គន់ចំនួនពីរក្រុមដែលព្រមទទួលមៅការសាងសង់បង្គន់ទាំងអស់។ ជាអកុសល ក្រុមមួយគឺ WaterSHED

Venturesត្រឹមតែអាចផ្តល់ឱ្យគ្រោងបង្គន់ខាងក្រៅតែប៉ុននោះ។ ក្រៅពីមានតម្លៃខ្ពស់ គ្រោងបង្គន់ខាងក្រៅនោះមិនស្របទៅនឹងលក្ខខណ្ឌរបស់គម្រោងទេ ដែលតម្រូវឱ្យមានផ្នែកខាងក្នុងផ្សេងទៀតផងដែរ (ល្វេរផ្ទុកកាកសំណល់ បេតុងទំរ និងចានបង្គន់)។ ក្នុងកាលៈទេសៈនេះ ក្រុមការងារយើងនៅសល់តែជម្រើសតែមួយទេ។ Although this affected the team's negotiating position, it was felt that postponing the activities to find more interested builders would have increased project cost beyond an affordable budget, and delay progress by weeks or months. Hence, the team proceeded with discussions with Mr Nol Noeun (Figure 13).

Figure 14 Discussing the design and cost of the latrine with the builder Mr Nol Noeun (2nd from left) (📸 Andry Hamida)

The first meeting set broad expectations on the design and cost of the latrine. Negotiations were challenging because NOD and WISE were unfamiliar with the expected design and cost, having never constructed latrines in the area before. Moreover, it emerged that the builder was uncertain because he had only constructed the substructure, but not the superstructure (walls and roof), before. WISE did their best to validate the builder's quotation by estimating a bill of quantities. At the second meeting, the scope of work, price and timeframe was agreed. A written contract was drawn up in Khmer by a resident of Phnom Village, and signed between NOD and the builder.

2.4.2. Design of the latrines

As described in the original invitation to quote, the latrines were to be made of a concrete slab with a ceramic pan and a small concrete water tank, wooden frame, zinc walls and a zinc roof, as well as an offset underground pit with three (3) concrete rings. A light bulb connected to the electrical grid was also included. The design was clear from the outset as a public latrine in Phnom Village was used as a basis for discussing the dimensions and materials. A price of US$300 per latrine was agreed.

Although WISE would have liked to design each latrine according to the needs and preferences of the recipient households, feedback suggested that it would have caused jealousy among residents who perceived the different designs as unfair treatment.

For Sina, who was wheelchair-bound, the design had to be customised. WISE and NOD consulted extensively with Sina to design a latrine which met the needs and preferences of her and her caregivers (Figure 16). Features and modifications included:

- The latrine was built into the back of the house, accessible by a ramp from the inside.
- More floor space so that Sina's sister would be able to assist her inside the latrine, and Sina would be able to sit on the floor to bathe and wash her clothes.
- A seated toilet instead of a squatting pan, and handrails.
- Two water tanks, a high and low one, so that Sina would be able to take water while on the toilet or on the floor.

Figure 15 Measuring the length of the public latrine in Phnom Village (📸 Screenshot of video by Andry Hamida)

Figure 16 Presenting design options to Sina for her feedback (📸 Andry Hamida)

The builder was able to make use of the toilet and handrails that an NGO had donated to Sina's family many years ago[9], thus reducing the cost of constructing Sina's latrine to US$400.

2.4.3. Construction

The five (5) latrines took approximately two (2) weeks to construct, with the implementing team monitoring progress for the first three (3) days[10]. The builder had employed five (5) divided into three (3) specialised teams who could work in parallel on different parts of the latrine and at different households to: dig the pit and install the concrete rings; lay the bricks for the foundation and wall as well as install the squatting pan, and; weld the aluminium frame, cut and fasten the zinc sheets for the walls and roof, as well as make and install the door.

Overall, construction progressed smoothly without major issue. Some issues faced included:

- The builder, bricklayer, some recipient household members and WISE felt that the pit was not deep enough. This led to a heated discussion between the digger and the bricklayer. However, the builder could not convince the workers to dig the pit deeper. Eventually, some households deepened the pit themselves (Figure 17).

[9] Sina's family did not have the means to construct or hire labour to construct the latrine. Therefore, the construction materials remained unused.
[10] NOD continued to monitor construction after the implementing team left.

Figure 17 A worker digging a latrine pit (📸 Intan Rahmita Adiputri)

- As Sina's latrine was not of standard design, WISE sketched detailed drawings and NOD briefed the builder thoroughly on the specifications. However, the construction team still made mistakes (Figure 18). The implementing team was only able to spot and correct mistakes while they were there. To minimise further mistakes, the team briefed the builder again just before leaving.
- As mentioned in the previous section, recipient households chose their own colours for their walls and roof. Unfortunately, the builder did not have enough of the required colours. Therefore, the workers sought the households' permission to patch the remaining space with another colour (Figure 19). Although it is understandable that the builder would not want to incur additional time and cost to procure extra material, it was felt that the recipients could have only agreed out of courtesy rather than being okay with the different colours.

NOD and WISE will be visiting recipient households monthly to follow up on the results of the construction, and the households satisfaction towards their latrines.

Figure 18 For example, the door had been installed on the wrong side of the latrine (📸 Andry Hamida)

Figure 19 Grandma Sok Rorn chose blue walls, but had to use silver walls above her door (📸 Andry Hamida)

2.4.4. Sharing about latrine use and maintenance

While the latrines were being constructed, NOD visited each household to share about the proper use and maintenance of their latrine (Figure 20). To facilitate sharing and help household members remember what to do, WISE designed a simple poster for the household to keep.

Figure 20 NOD sharing about latrine use and maintenance with Grandpa Um Phai (📸 Andry Hamida)

Ways to use a latrine correctly include: urinating and defecating directly into the pour flush pan; avoiding fouling the sides of the pan or any part of the slab; not throwing items such as rubbish into the latrine; flushing the urine and faeces into the pit with water after use, and; always washing hands after use.

2.5. លក្ខខណ្ឌបង់សង

Recognising that every household faced different financial situations, the latrine construction subsidy scheme gave households the flexibility to repay their 20% contribution in their own time, based on their ability to save. To minimise the risk of applicants defaulting on their payments, NOD and WISE stated that they would not construct any more latrines in Phnom Village if any household failed to pay.

Positively, two households - Grandpa Um Phai and Grandma Sok Ron - repaid their 20% contribution in full upfront, while Hom Lean paid part of the amount (Figure 21). Both Hom Lean and Hai Hong planned to repay their contribution within several months. The extent and speed of repayment exceeded WISE's expectations, as the commune council had warned that residents would not pay.

To help Hom Lean and Hai Hong repay the money more easily, NOD offered support like sending SMS reminders. Both applicants accepted the cash box that NOD offered to help them save the money in a secure place[11].

[11] Thank you to the students at Singapore American School who came up with this idea.

Figure 21 Hom Lean making her first repayment (📸 Intan Rahmita Adiputri)

2.6. Meeting with commune chief

Although the implementing team intended to update the commune chief on the progress of the latrine construction subsidy scheme, the election season made it difficult to arrange a meeting, and NOD planned to meet the commune chief after the launch to provide an update. Coincidentally, however, the commune chief visited Phnom Village and took the opportunity to speak to WISE and NOD and thank the team for their efforts.

3. បញ្ហាប្រឈម និងការកែលម្អ

3.1. Key challenges

ក្រុមការងារ វ៉ាយស៍ ជួបប្រទះបញ្ហាប្រឈមជាច្រើន ដែលប៉ះពាល់ដល់លទ្ធផលរបស់សកម្មភាពការងារក្នុងភូមិភ្នំ។

Lack of local team members, especially during the second week of the launch. WISE faced difficulties recruiting Cambodian volunteers to join the launch, even though it had been scheduled during the school holidays. The majority of the volunteers were studying in Bandung, Indonesia, and had to leave on 7 July to return to Indonesia. One volunteer who was working was only able to participate during the weekend after taking a few days of leave. Another volunteer who was supposed to participate for the full two weeks was unexpectedly delayed by school activities and had to cancel their participation. NOD also could only provide one volunteer who was only available for several days. At one point, NOD and WISE were faced with the situation where there would be no Cambodians for the second week of the launch.

Fortunately, one team member was able to extend his participation to the end of the launch. However, this meant that the implementing team was reliant on him to communicate with residents and project stakeholders.

In addition, of the eight (8) Cambodians who participated in the launch (including observers), only two (2) were women. The team did not discuss the gender imbalance in depth, but one possible reason is that it is difficult for women to be “allowed” to work in “challenging conditions” for an extended period of time.

In future, it is hoped that NOD and WISE local team members will be able to implement activities with less reliance on volunteers.

Election campaign. Although WISE knew that the general election would be on 29 July 2018, two weeks (2) after the implementing team left, we had not expected for the team's activities in the second week to overlap with the election campaign. Unfortunately, there was little option to reschedule activities once the team was there. With the possibility of being caught in the middle of campaign activities, and with the team staying at the deputy village chief's house, who was a supporter of the Cambodian People's Party, WISE and NOD risked comprising the perception of neutrality and independence, particularly as there were foreigners within the team. In addition, party messages were broadcast over loudspeaker in Phnom Village throughout the day, disrupting the team's ability to work.

The implementing team sought to minimise the risk of being tied to any political party by avoiding party activities at all costs. However, this was sometimes unavoidable. For example, once, the Cambodian People's Party unexpectedly came to the deputy village chief's house while the team was talking to the builder. The team immediately went upstairs and stayed out of sight.

In future, WISE and NOD will take care to avoid implementing activities during elections and election campaigns.

Lack of interested builders. Only two (2) builders were interested in constructing latrines in Phnom Village, and only one (1) was able to meet the project's specifications. ការប្រឈមនេះបានដាក់សម្ពាធដល់ក្រុមការងារ ដោយមិនអាចជ្រើសរើសជាងផ្សេងទៀតដែលមានបទពិសោធន៍ និងមិនអាចចរចារតម្លៃបាន។ The team understood from other builders that this time of year, combined with the upcoming elections, they were too busy to be involved in this project, and it is hoped that timings for future construction activities will be more favourable. In addition, NOD has had experience from this round of activities, and WISE now has a part-time team member in Cambodia. In future, they should be able to manage latrine construction independently, and be less constrained by the schedules of volunteers and international team members when choosing a time to construct the latrines.

3.2. Constraints

Ideally, the project would allow latrine construction subsidy recipients to have full say in the design of their latrines. However, it was felt that differences in design would foster perceptions among the residents, both recipients and non-recipients alike, that NOD/WISE were treating recipients unequally. The only thing the implementing team felt comfortable doing was ask the recipients to choose the colour of their walls and roof. A similar situation occurred when one recipient wanted to expand the size of the latrine to include a bathroom, but NOD/WISE had to advise them to wait until the original latrine was constructed before making any changes, which would waste time and effort because part of the latrine would have to be demolished.

Imposing decisions on people can restrict their sense of autonomy and dignity. Hopefully, as the residents of Phnom Village come to trust NOD/WISE, the subsidy scheme will be able to be more flexible to the needs and preferences of individual recipients.

The implementing team also debated about who should be making decisions on which households received a subsidy. On the one hand, NOD/WISE were third parties in better position to make impartial decisions, but lacked the familiarity with Phnom Village to make fully informed decisions. Moreover, do 'outsiders' have the right to make decisions about another community's lives? On the other hand, the residents of the village knew their family, neighbours and friends best, but their personal relationships could affect their ability to be impartial. There are no easy answers to these questions...

3.3. Other lessons learned

This was the first time NOD and WISE were implementing a latrine construction subsidy. Therefore, some activities were not planned as WISE did not know what to expect during implementation. But with this experience, WISE/NOD will be able to improve on the design and implementation of the subsidy scheme, such as improving the criteria for selecting the recipients, including adding more questions to the eligibility

questionnaire, providing more specific guidelines on the process for selecting recipients, and describing the design specifications of the latrines in greater detail.

4. Outcomes

The key outcome from this visit to Phnom Village was the successful launch of the pilot latrine construction subsidy scheme, in line with the design agreed with the residents who participated in the project planning workshop in October 2017, and endorsed by the Preah Theat Commune Council. Five (5) poor households were given a subsidy, with one (1) household given a full subsidy, and construction of the latrines had started.

5. ជំហានបន្ទាប់

ក្រោយពីសាងសង់បង្គន់រួចហើយ ក្រុមអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ និងវ៉ាយស៊ិ នឹងចុះតាមគ្រួសារដែលទទួលបានការឧបត្ថម្ភជារៀងរាល់ខែ ដើម្បីប្រមូលប្រាក់បង់ និងត្រួតពិនិត្យមើលការប្រើប្រាស់ និងការរក្សាបង្គន់ ព្រមទាំងប្រមូលពត៌មានទាក់ទងនឹងស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ របស់គ្រួសារនីមួយៗ។ ក្រុមការងារវ៉ាយស៊ិ និងអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ នឹងធ្វើការវាយតម្លៃគម្រោងមួយ នៅពេលណាមួយសមគួរក្រោយពីប្រមូលប្រាក់បង់រួចរាល់អស់ហើយ។ ទិន្នន័យប្រមូលបាននឹងជួយឲ្យ វ៉ាយស៊ិ នឹងអង្គការនាគព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ អាចកំណត់ពីលទ្ធភាពនៃគម្រោងឧបត្ថម្ភសាងសង់បង្គន់អនាម័យ និងកំណត់ថាតើយើងគួរពង្រីកគម្រោងដែរឬទេ។